

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Internet som mötesplats för kärlek och sex

En kvantitativ studie om ungdomar i åk 3 och deras erfarenheter av att finna
kärleks- och sexuella relationer på internet

SQ1562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp
Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits
Kandidatnivå
Vårterminen 2015
Författare: Elin Arvidsson & Hanna Bergström
Handledare: Anna Hall & Ylva Bjereld

Abstract

Titel Internet som mötesplats för kärlek och sex
Författare Elin Arvidsson & Hanna Bergström
Nyckelord Ungdomar, internet, kärleksrelationer, sexuella relationer

Internet används idag som en arena för att interagera med andra människor och ungdomar tillbringar mycket av sin tid online. Vi ville med vår studie ta reda på hur och om ungdomar i årskurs 3 på gymnasiet använder internet för att finna kärleks- och/eller sexuella relationer och har utgått ifrån följande frågeställning:

1. Hur vanligt förekommande är det bland respondenterna att söka efter kärleksrelation och/eller sexuell relation på internet?
2. Vilka kontaktvägar använder respondenterna för att hitta en kärleksrelation och/eller sexuell relation på internet?
3. Vilka möjligheter respektive risker ser respondenterna med att träffa människor via internet i syfte att ha en kärleksrelation och/eller sexuell relation?

En enkätundersökning har gjorts på två olika skolor i Göteborg och sammanlagt valde 135 respondenter att delta i studien. Materialet har sedan analyserats utifrån Simon & Gagnons teori om sexuella script samt Coopers teori kallad the triple-A-engine, vilken senare utvecklades till the quin-A-engine.

Innehållsförteckning

1	Förord.....	5
2	Inledning	6
2.1	Relevans för socialt arbete	7
3	Syfte	8
3.1	Frågeställningar	8
3.2	Disposition	8
3.3	Avgränsning	8
4	Bakgrund.....	9
4.1	Ungdomar och sexualitet	9
4.2	Ökat internetanvändande.....	9
4.3	Specifika mötesplatser för dejting och sex.....	10
4.4	Grooming och sexuell exploatering på internet	10
5	Begreppsdefinition	12
6	Tidigare forskning.....	14
6.1	Förekomst	14
6.2	Kontaktvägar	16
6.3	Möjligheter och risker	17
7	Val av metod	19
7.1	Teoretisk ansats.....	19
7.2	Urval	20
7.3	Enkätens utformning.....	21
7.4	Tillvägagångssätt	22
7.5	Bortfall	23
7.6	Bearbetning av insamlat material	23
7.7	Arbetsfördelning	24
7.8	Förförståelse.....	24
7.9	Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	25
7.10	Etiska överväganden	25
7.10.1	Forskningsetiska principer	26
8	Teoretiska perspektiv	28
8.1	Sexuella script.....	28
8.1.1	Kulturella script	28
8.1.2	Interpersonella script.....	28

8.1.3 Intrapsykiska script	29
8.2 Triple-A-engine	29
9 Resultat och analys	31
9.1 Förekomst	32
9.1.1 Publicera bilder	32
9.1.2 Internet i syfte att finna relation.....	33
9.1.3 Vilka sidor används	34
9.1.4 Personer respondenterna träffat IRL.....	34
9.1.5 I vilket syfte har respondenterna träffat personer IRL.....	35
9.2 Kontaktvägar.....	35
9.2.1 Vem har tagit kontakt?.....	36
9.3 Möjligheter och risker.....	37
9.3.1 För- och nackdelar med att söka en kärleksrelation på internet	37
9.3.2 För- och nackdelar med att söka en sexuell relation på internet.....	38
9.3.3 Tillit	40
9.3.4 Att kolla upp personen.....	41
9.3.5 Värderingsfrågor	42
10 Teoretisk diskussion	43
10.1 Sexuella script.....	43
10.2 Triple-A-engine	44
11 Sammanfattning	47
11.1 Förekomst	47
11.2 Kontaktvägar.....	47
11.3 Möjligheter och risker.....	48
11.1 Slutsats	49
12 Fortsatt forskning.....	50
13 Referenser	51
14 Bilagor	54
14.1 Informationsbrev.....	54
14.2 Bilaga 2 Enkäten.....	56

1 Förord

Vi vill framföra ett stort tack till skolorna som tog emot oss och de lärare som gav oss värdefull lektionstid så att ungdomarna kunde delta i vår studie. Framför allt vill vi tacka de ungdomar som delade med sig av sina tankar och åsikter samt en kvinnlig lärare som med stort engagemang letade med ljus och lykta efter ytterligare klasser som vi kunde besöka.

Ett stort tack även till våra handledare Anna Hall och Ylva Bjereld för snabba svar och bra feedback, samt till våra nära som har kommit med kommentarer och funderingar.

2 Inledning

Under vår verksamhetsförlagda utbildning (VFU) under vårterminen 2014 fick vi möjlighet att delta i ett projekt som heter "Unga möter unga". Inför varje VFU tillfrågas socionomstudenter att delta i projektet där man i samarbete med Ungdomsmottagningen i centrum i Göteborgs stad får en tredagars utbildning för att sedan gå ut i gymnasieklasser en dag varannan vecka. I mötet med gymnasieungdomarna diskuteras sexualitet, kärlek och relationer med hjälp av bland annat lekar och värderingsövningar. Genom vår medverkan i projektet och de diskussioner vi hade med de ungdomar vi mötte fick vi bland annat en inblick i hur stor del internet utgör i ungdomarnas vardag. I samtalen framkom det att internet sågs som en naturlig arena för att skapa och bibehålla relationer. Det väckte en nyfikenhet hos oss om att titta närmare på ungdomar och hur internet fungerar som mötesplats, hur deras erfarenheter ser ut och hur de ställer sig till möjligheter och eventuella risker kring att söka kärleks- och sexuella relationer på internet.

Daneback (2009) menar att det funnits kunskap om att människor väljer att använda sig av internet som mötesplats i syfte att finna kärleks- och sexuella kontakter sedan internets uppkomst. Enligt Daneback har de nationella studier som berör ämnet till stor del fokuserat på vad det är människor ägnar sig åt på internet, medan det saknats fokus på varför människor väljer att använda sig av internet i syfte att finna kärleks- och/eller sexuella kontakter. Daneback (2009) beskriver hur media har lagt fokus på att lyfta fram de negativa aspekterna av användandet av internet i kärleks- och/eller sexuellt syfte, såsom människors förmåga att bli beroende av, eller missbruka, användandet. En annan negativ faktor som media har tagit upp är riskerna kring sexuell exploatering. Att använda internet som mötesplats i sexuella syften har fått en negativ klang och kan lätt uppfattas som farligt. Samtidigt menar Daneback (2009) att det i kontrast till detta lyfts fram en positiv sida av att använda sig av internet där man kan "finna den rätte".

Synen på kärlek och sex har förändrats genom åren. Innan 1960-talet sågs sex som något som skulle ske mellan en man och en kvinna inom äktenskapet samt att man skulle vara kär i den person som man hade sex med. Man talar om en kärleksideologi där det som legitimerar den sexuella samvaron är kärlek och förälskelse (Häggström-Nordin 2009; Socialstyrelsen 2009). Forsberg publicerade år 2006 en forskningsöversikt där hon bland annat har tittat på kärleksideologin och hur attityderna till kärlek och sex såg ut. 1967 genomfördes en studie där man såg att respondenterna hade ändrat uppfattning mot tidigare. Kärlek var fortfarande en nödvändighet för att ha en sexuell relation, men det ansågs inte vara ett måste att samlaget skedde inom äktenskapet. Fram till i alla fall 1980-talet var tillfälliga korta sexuella relationer något som inte ansågs accepterat av framför allt vuxna. Trots att kärleken var den viktigaste komponenten från 1960-talet och framåt så hade ungdomarnas tidsperspektiv på relationer blivit kortare. Det innebar att det gick att ha sex med andra och samtidigt upprätthålla kärleksideologin, men även upptäcka sin sexualitet och ha flera olika partners, dock inte vid samma tillfälle, utan att ses som någon som bröt mot de normer som fanns angående sex och vem man borde ha sex med. Något paradoxalt så var det även under 1960-talet den sexuella revolutionen började där p-pillret kom ut på

marknaden och kvinnor nu kunde påverka och styra sin fertilitet. Det innebar en större frihet och ungdomskulturen var under 60-talet mycket frispråkiga när det gällde sex samt att man hade en positiv och lekfull syn på sex. Dock förfasades medelklassen och de religiösa. Enligt Frisé (2006) menade Giddens att upplösandet av den traditionella kärleksideologin även innebar en förändrad syn på samkönade sexuella relationer som var mer tillåtande och öppen.

Ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv är ungdomars och unga vuxnas normer gällande sex något som konstrueras och skapas i mötet med andra (Berg et al 2009). Enligt Forsberg (2005) finns det en stark koppling mellan samhälleliga förutsättningar och människors förhållande till sin sexualitet och sina relationer. Internets framväxt har lett till ökade möjligheter till kommunikation människor emellan och ses som en möjlighet för ungdomar att kunna skapa samt bibehålla sociala relationer. (Ungdomsstyrelsen 2010).

Det som ovanstående visar är att det har skett en förändring av kärleksideologin och att internet kan ses som en möjlighet för människor att underhålla och skapa relationer, men också att media bidragit till en negativ bild av att använda internet i syfte att finna kärleksrelationer och sexuella relationer. Det väckte ytterligare nyfikenhet hos oss att undersöka hur ungdomarna upplever internet som mötesplats för dessa relationer.

2.1 Relevans för socialt arbete

Enligt Gärddal och Nathorst-Böös (2009) har ungdomar många gånger svårt att identifiera sig med den kritiska bild av internet och unga internetanvändare som media gärna framställer. Författarna menar att ungdomar inte känner igen internet som någonting enbart negativt. Dessutom menar författarna att den kritiska bilden gör det problematiskt för de ungdomar som blir utsatta för kränkningar med mera via internet om det anses vara ett risktagande i sig att använda internet som mötesplats för att finna kärleks- och/eller sexuella partners. Det innebär också att ungdomarna tvingas att själva ta på sig ansvaret för om de skulle bli utsatta och blir på så sätt själva skuldbelagda.

I rapporten *Jag syns jag finns* (Ungdomsstyrelsen 2010) framkom det att bristen på kunskap och förståelse leder till att ungdomarna undviker att söka hjälp hos vuxna och/eller professionella om de har blivit utsatta. Rapporten visar att ungdomar upplever att det finns brist på kunskap hos vuxna kring användandet av internet. Det är snarare kunskap kring de sociala faktorer internet medför som efterfrågas av ungdomarna, än ren teknisk kunskap som att vuxna vet hur man gör på respektive sajt. Därför påtalar författarna vikten av att de professionella som möter unga behöver vara insatta och hålla sig ajour med de begrepp som finns kopplat till användandet av internet bland ungdomar. Detta kan vara viktigt för att öka förståelsen mellan ungdomen och den professionella världen.

Vi tänker att vår studie kan vara med och bidra till just detta. Dessutom kan studien ge en ökad förståelse för internetanvändande i ungdomars vardag, framför allt när det kommer till kärleks- och sexuella relationer. Vi hoppas att studien skall generera kunskap som kan användas för exempelvis kuratorer inom skola och vårdinstanser, fältarbetare, fritidsledare och behandlingsassistenter att lättare

kunna bemöta och stötta ungdomar och unga vuxna, vilket förhoppningsvis underlättar för ungdomarna när och om de skall söka hjälp hos professionella.

3 Syfte

Syftet med studien är att undersöka vad respondenterna har för erfarenheter av kärlekskontakter och sexuella kontakter där internet agerat som mötesplats.

3.1 Frågeställningar

1. Hur vanligt förekommande är det bland respondenterna att söka efter kärleksrelationer och/eller sexuella relationer på internet?
2. Vilka kontaktvägar använder respondenterna för att hitta kärleksrelationer och/eller sexuella relationer på internet?
3. Vilka möjligheter respektive risker ser respondenterna med att träffa människor via internet i syfte att ha kärleksrelationer och/eller sexuella relationer?

3.2 Disposition

Vi börjar med att ge en bakgrund till ungdomar och deras sexualitet, hur synen på kärleksideologin förändrats, det ökade medieanvändandet och de specifika dejtingsajter/-appar som finns. I bakgrunden förklarar vi kort även vad grooming innebär och om sexuell exploatering samt gör ett par nedslag i lagtexter. Efter detta redogör vi för den tidigare forskning som vi har funnit rörande vårt ämne för att i metodkapitlet beskriva bland annat hur vi har gått tillväga vid urvalet av våra respondenter samt vid insamlandet av empirin. Här berör vi även ämnet etik. I kapitlet om teoretiskt perspektiv beskriver vi vilka teorier vi har valt att analysera vårt material utifrån för att i resultat- och analysdelen presentera det vi har kommit fram till och även applicera våra teorier på de resultat vi har fått och för en diskussion kring detta. Till slut har vi ett sammanfattande kapitel där vi även redogör för våra tankar kring fortsatt forskning.

3.3 Avgränsning

Fokus i vår studie har varit hur ungdomarna själva ser på eventuella möjligheter och risker i förhållande till att finna kärleks- och sexuella relationer på internet och hur de förhåller sig till detta. Därmed ligger inte vårt fokus på att undersöka ungdomars erfarenheter att söka och bibehålla vänskapsrelationer på internet. De tankar och funderingar som andra personer eventuellt kan ha kring ungdomar och internet som forum att finna kärleks- och/eller sexuella relationer inte kommer att lyftas i den här studien.

Vi kommer inte att ha fokus på grooming och sexuell exploatering, detta kommer dock tas upp i bakgrunden för att skapa en förståelse samt för att det är relevant i socialt arbete som berör internet och ungdomarnas vardag.

4 Bakgrund

I det här kapitlet kommer vi ge er en bakgrund kring ungdomar och formandet av kärleksrelationer och sexualitet samt kring internetanvändande.

4.1 Ungdomar och sexualitet

Från att man är runt 10 år i början av puberteten tills dess att man är vuxen, vid cirka 20 år, befinner man sig i adolescensen (Häggström-Nordin 2011). Det sker en förändring fysiskt såväl som psykiskt och kompisarna blir viktigare än vad de varit tidigare, medan föräldrar eller andra nära vuxna blir mindre betydelsefulla. Ofta blir det konflikter när ungdomen skall frigöra sig från de nära vuxna (Carlberg 1994) och det är också under den här perioden som funderingar kring kärlek dyker upp. Ofta upplever vi vår första förälskelse samtidigt som vi utvecklar vår sexualitet genom att forma en sexuell identitet. I tonåren ökar både behovet och lusten till att ha sex och de flesta ser dessa erfarenheter som en positiv händelse, en milstolpe på vägen till att bli vuxen (Erling 2001). Adolescensen är en period där ungdomen försöker foga samman de motstridiga känslor som hen har inför sig själv och andra och att lära känna sig själv och vad man tycker om kontra inte tycker om. "Kärlek och sexualitet hör till det mest intima och privata och är grundläggande för hur vi uppfattar oss själva som individer." (Frisén 2006, s. 30). Erling (2001) menar att den längtan efter att exempelvis få uppleva den där kyssen hör ihop med ett behov av att känna att man inte står utanför den övriga gemenskapen och får ta del av samma upplevelser och erfarenheter som kompisarna har. Att ha erfarenheter med andra i en omfattning som av omgivningen anses vara ok - inte för många, men inte heller för få. För killar anses det ofta vara mer accepterat och kanske till och med häftigt i den egna kompisgruppen att ha många sexuella erfarenheter, medan tjejer enklare får en stämpel av att vara "en slampa" (*ibid.*).

Som vi skrivit så blir kamraterna mycket viktigare under puberteten och vad de tycker och tänker. Ju högre upp i tonåren minskar dock kompisarnas inflytande över vem man bör vara tillsammans med och för att hitta en sexuell identitet så prövar man sig fram och anpassar sig utefter hur den andre personen agerar och reagerar på det man gör (Frisén 2006). Att experimentera och ta risker hör ungdomstiden till och handlar även om att forma en identitet som stämmer bättre överens med det kommande vuxenlivet. Detta gynnar även utvecklandet av en positiv självbild. Vissa risker kan dock vara svåra att som tonåring kunna hantera då man saknar den erfarenhet eller mognad som vissa situationer kräver. Detta kan, men måste inte, leda till ytterligare riskbeteende (*ibid.*).

4.2 Ökat internetanvändande

Enligt Statens medieråd (2013) har användandet och tillgången till internet ökat kraftigt de senaste åren. Sedan 2010 har internetanvändningen bland barn i åldern 9 till 12 år ökat från 32 procent till 55 procent och bland tonåringar i åldern 13 till 19 år har användandet ökat från 62 procent till hela 93 procent. Idag har enligt Statens medieråd (2013) i stort sett alla ungdomar en smartphone, och detta kan vara en av anledningarna till ökningen. Med hjälp av de "smarta telefonerna" med sitt mobila nätverk, har du möjlighet att vara uppkopplad på internet var du än befinner dig och kan kommunicera med andra människor genom en mängd olika

kanaler. För inte så länge sedan kunde du endast använda internet vid en stationär dator inomhus.

Hadenius, Weibull & Wadbring (2011) menar att medier såsom TV och nyheter blivit allt mer tillgängliga samtidigt som sociala medier fått stor genomslagskraft. De beskriver sociala medier som ett forum för människor att kommunicera via digital teknik. Tidigare kunde en typ av social media vara ett chatterum på internet där människor samlades för att diskutera saker. Idag är Facebook det allra största forumet för nätverkande och diskussion. Facebook är en internetsajt som låter användaren skapa en egen profil med information om sig själv, knyta nya kontakter samt kommunicera med vänner och familj oavsett geografiskt avstånd. Enligt en rapport från studien "*Svenskarna och internet*" (Findahl 2014) är Facebook populärt i åldrarna 16 till 25 år. Enligt deras undersökning besökte 95 procent av respondenterna Facebook någon gång, 81 procent besökte forumet dagligen och 36 procent av respondenterna besökte Facebook flera gånger per dag (*ibid.*).

4.3 Specifika mötesplatser för dejting och sex

Något som fler och fler människor använder sig av, och kanske framför allt pratar mer om, är specifika dejtingsidor/-appar där syftet är att sammanföra singlar. Enligt en Sifo-undersökning gjord 2010 framkom att 23 procent av 1 111 män och kvinnor i åldrarna 25 till 60 år, hade ett förhållande där man hade fått kontakt genom en dejtingsajt (Svenska Dagbladet 2010). Ett exempel är Match.com som etablerades i Norden 2002 (Match.com 2014). Även på de olika dejtingsidorna lägger man upp en profil med fotografier och information om sig själv, bland annat om sina intressen, men där man kan söka och "matchas" mot andra singlar. Vissa använder dessa olika dejtingsidor/-appar till att hitta någon att ha sex med och det finns även sidor/appar som är framtagna för att just hitta en sexpartner, där du snabbt kan få tag på någon som befinner sig inom geografiskt räckhåll.

4.4 Grooming och sexuell exploatering på internet

Internet har gjort det möjligt att knyta nya kontakter med människor som du förmodligen inte hade kommit i kontakt med utan tillgång till den plattform som internet utgör. Möjligheterna är oändliga. Någon finner en trygghet i att kunna vara anonym, en annan tillskriver sig själv karaktärsdrag eller förstärker karaktärsdrag som hen har. Det går att konstruera en annan bild av sig själv utan att någon ifrågasätter den bilden. Med möjligheter följer också baksidor - internet blir även ett forum för vuxna som vill komma i kontakt med barn och unga utifrån sexuella motiv (Ds 2007:13).

Media har lagt ett stort fokus på internets baksida. Det som uppmärksammats är bland annat unga människor som blivit utsatta för spridning av sinaprivata bilder samt att deras bilder blivit använda till saker de inte var ämnade för. Vi har också kunnat läsa om vuxna som tagit kontakt med unga i syfte att bygga en relation som senare lett till att de blivit utnyttjade sexuellt, även kallat grooming (Ungdomsstyrelsen 2012). Enligt en rapport från Brottsförebyggande rådet (2007) kan grooming beskrivas som en process som går ut på att förövaren tar kontakt med ett barn i försök att bygga en tillitsfull relation för att öppna upp för en möjlighet att kunna utnyttja barnet i sexuella syften. I kontakt med barnet försöker förövaren sedan att sätta en sexuell prägel på relationen genom att introducera

barnet för diverse sexuella ting. Groomingprocessen kan i korta drag handla om att finna möjligheter för att kunna förgripa sig på barnet, förhindra att barnet berättar för någon om övergreppen samt att bryta ner barnets motstånd mot att utföra sexuella handlingar, vilket ofta sker systematiskt och metodiskt. Detta sker genom manipulation och över tid. Nationalencyklopedins beskrivning av grooming, eller nätförförelse, är att det är ett sexualbrott som innebär kontakt med barn under 15 år, till exempel via internet, som senare kan leda till ett sexuellt övergrepp vid det tillfälle då förövaren träffar barnet (Nationalencyklopedien 2014). Detta har en direkt koppling till den lagstiftning där grooming ingår som infördes först 2009.

Den som, i syfte att mot ett barn under femton år begå en gärning för vilken straff föreskrivs i 4, 5, 6, 8 eller 10 §, träffar en överenskommelse med barnet om ett sammanträffande samt därefter vidtar någon åtgärd som är ägnad att främja att ett sådant sammanträffande kommer till stånd, döms för kontakt med barn i sexuellt syfte till böter eller fängelse i högst ett år. (6 kapitlet 10 a § Brottsbalken)

Ett specifikt fall av grooming som uppmärksammats i media är fallet Alexandramannen. I april 2007 dömdes den så kallade Alexandramannen till tio års fängelse av Malmö hovrätt för att därefter utvisas. Under flera år hade han, genom att kalla sig för Alexandra, tagit kontakt med unga tjejer över internet och fått åtminstone 58 tjejer att posera nakna och/eller utföra sexuella tjänster (Wagner 2009). I oktober 2014 inleddes rättegången mot den så kallade "28-åringen" som hotat de tjejer han har haft kontakt med på internet och fått dem att genomföra sexuella handlingar på sig själva framför webbkameran. I vissa fall har de skadat sig själva när de har utfört dessa. Över 60 personer står som målsägande (GöteborgsPosten 2014).

Rättegången mot Alexandramannen och rättegången mot 28-åringen är två stora rättegångar inom en sjuårsperiod som båda omskrivits i media som Sveriges dittills största nätsexskandal. Den uppmärksamhet denna typ av fall fått i media samt hur de omskrivs påverkar hur vi ser på internet och dess användande.

5 Begreppsdefinition

Appar

Är en förkortning på "applikation". På en vanlig hemsida behöver man ofta logga in och vänta tills hela hemsidan har laddat klart samt att användandet kan bli ganska krångligt på en mobil enhet såsom smartphone och surfplatta. Med en app som man laddar ner till sin smartphone eller surfplatta däremot är man ofta redan inloggad och den är anpassad för att användas på en mobil enhet. Genom appen kan du också använda den mobila enhetens övriga lämpliga funktioner, såsom kamera, gps, med mera, för att få ut så mycket som möjligt av användandet (Wikipedia 2014).

Community

Ett community är en mötesplats på internet (Wagner 2008).

Dejt

Vi definierar dejt som en träff med någon där förhoppningen hos respondenten är att påbörja en kärleksrelation. I resultat- och analysdelen är det ungdomarnas definition av begreppet dejt vi berör. Det kan därmed finnas en diskrepans mellan vad vi anser ingå i begreppet och deras tolkning av det.

Dejtingsajter/dejtingappar

Dejtingsajter är de hemsidor som är utvecklade för att sammanföra personer, där man lägger upp en profil över vad man är intresserad av med mera och även kan söka upp andra i förhoppning om att hitta någon som man fattar tycke för. Dejtingapp är en applikation (se ovan) som företaget bakom en dejtingsida utvecklat för att förenkla användandet när man använder en mobil enhet.

IRL - In Real Life

Att träffa någon utanför internet, i verkligheten.

IRL är en förkortning på engelskans uttryck "in real life" som enkelt skulle kunna översättas till i verkliga livet. Det kan användas för att definiera vilken värld man pratar om, om det är den virtuella eller den där vi andas och sover. IRL har använts i chatspråk länge men har också kommit att användas i vårt dagliga talspråk för att kunna särskilja den digitala världen mot den icke-digitala. Vi har valt att använda oss av begreppet IRL då det är ett begrepp som ungdomar använder sig utav och för att de lättare skall kunna relatera till frågorna i enkäten.

Killar/tjejer och ungdomar

Enligt Ungdomsstyrelsen (2010) definieras personer mellan 13 och 25 år som ungdomar. Då respondenterna är i åldern 17 till 19 år har vi valt att benämna dem som killar respektive tjejer istället för män respektive kvinnor. I analysen syftar vi till de ungdomar som har varit med i vår enkätundersökning. I vissa fall kan vi även syfta till ungdomar i andra studier eller liknande, men då framgår detta tydligt.

KK

KK är en förkortning på knullkompis, vilket vi menar innebär en sexuell relation som varat vid flera tillfällen eller under en längre period och inte är inom ramen för en kärleksrelation. Detta har vi även förklarat i enkäten (se bilaga 2).

Kärleks- och sexuell relation

Vid enkätundersökningen informerade vi ungdomarna om att det var deras tolkning av vad som innefattas i begreppen kärleks- och sexuell relation som vi efterfrågade. Däremot har vi separerat begreppen och förklarade för ungdomarna att när vi frågade efter om de hade en sexuell relation så var det inte inom ramen för en kärleksrelation.

Sociala medier

Hadenius et al (2011) menar att sociala medier är de kanaler på internet där de olika användarna kan kommunicera med andra genom text, bild eller annat.

Uppkopplad

Även kallat "online". Då man är ansluten till internet (Wagner 2008).

6 Tidigare forskning

För att finna tidigare forskning började vi med att söka relativt brett för att få en idé om hur kunskapsläget ser ut i stort kring ungdomar och internet, samt internet för att finna kärleks- och/eller sexuella partners. Därefter har vi försökt precisera våra sökningar för att finna litteratur som ligger nära vårt forskningsområde. Vi använde oss först av databaser för att söka efter litteratur till vår studie och dessa var bland annat ProQuest Social Sciences, 21st century sociology och SAGE knowledge. Databaserna finns att tillgå på Göteborgs Universitetsbiblioteks hemsida och de finns under ämneskategorin "sociologi och socialt arbete". De sökord vi använde vid sökningarna på databaserna var bland annat *youth, adolescents, internet, online, dating, sexuality* och *relationships*. Genom databaserna fick vi inga träffar på svenska studier och vi har haft svårt att hitta internationella studier som tar upp ämnet på samma sätt som vi valt att göra. De internationella studierna har oftast haft en annan målgrupp, exempelvis ungdomar med riskbeteende samt män som har sex med män. Därför har vi valt att inte inkludera internationella studier i vår tidigare forskning. Internationellt, men även nationellt, har den forskning som gjorts haft fokus på bland annat grooming, sexuell exploatering, STI/HIV, ungdomar med riskbeteende och lagt mindre tyngd vid de möjligheter som internet tillför. Det finns dock ett fåtal studier som rör ämnet ungas sexualitet och internet med både positiva och negativa aspekter.

Genom att googla sökord som *unga, sexualitet* och *internet* fann vi en rad svenska studier som berörde samma ämne som vi ämnat undersöka. När vi sedan gick igenom studierna fann vi också andra studier som var kopplade till ämnet. Vi har också fått tips på litteratur och studier av vår handledare, Anna Hall, som varit väldigt användbara. Det som skiljer vår studie mot tidigare forskning är framförallt att de tidigare studierna har ett bredare åldersspann.

Under arbetets gång har det blivit tydligt för oss att studien har tre bärande teman som var och en har sitt ursprung i de olika frågeställningarna. Dessa tre teman är *Förekomst, kontaktvägar och möjligheter och risker*. För att kunna ge studien en röd tråd har vi därför valt att dela in kapitlet tidigare forskning efter studiens tre teman, det gör det lättare att följa med i kapitlet för resultat och analys.

6.1 Förekomst

De allra flesta studier som berör kärlek, sex och internet tar upp hur vanligt förekommande det är att människor väljer att söka kärleks- och sexuella relationer via nätet, vem som väljer att söka vilken typ av relation, hur vanligt det är att människor träffas IRL efter en första kontakt via internet och förekomst av andra beteenden kopplade till internet som mötesplats.

Kärlek och sex på internet är en rapport som är en del av den större studien kallad *Nätsexprojektet* och är den första större studien som genomfördes på fältet (Månsson, Daneback, Tikkanen & Löfgren-Mårtensson 2003). Rapporten baseras på en webbaserad enkätundersökning som vände sig till personer över 18 år och syftet med studien var att undersöka internet som kontaktväg för sexuella kontakter. Respondenterna var 1 828 stycken och 80 procent av dessa svarade att de använder internet i kärleks- och/eller sexuella syften. 55 procent av dessa var män och 45 procent var kvinnor (*ibid.*). Resultatet visade att män var mer benägna

att söka sexuella kontakter över nätet, medan kvinnor snarare letade efter en relation (*ibid.*).

Det framkom dessutom att det var vanligare att kvinnor träffade en partner IRL än att män gjorde det. Bland de 80 procent av respondenterna som författarna kategoriserat som "användare av internet i kärleks- och sexuella syften". 17 procent, med tydlighet, att de sökte efter kärlek på internet och inte sexuella kontakter. Av användarna var det 25 procent av kvinnorna som enbart sökte kärlek, och 10 procent av männen som angav att de enbart sökte kärlek på internet (*ibid.*).

UngKAB09 är en förkortning på Unga, Kunskap, Attityd, Beteende 2009. Studien är ett initiativtagande från dåvarande Socialstyrelsens nationella enhet för hivprevention. Den genomfördes i samarbete med Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet och Smittskyddsinstitutet. Studien är delvis baserad på webbenkäter och delvis postenkäter och omfattar runt 15 000 svaranden i åldersspannet 15 till 29 år (Tikkanen, Abellson & Forsberg 2011). Studiens fokus ligger på att undersöka unga personers sexuella attityder, kunskaper och erfarenheter (*ibid.*). Frågorna i enkäten berörde vad för erfarenheter respondenterna hade av att lägga ut nakenbilder på sig själv, lägga ut/svarat på sexannonser, letat efter kärlek eller flirtat på internet, under de senaste 12 månaderna. Det som framkom av resultatet på den här frågan var att män hade större erfarenhet av handlingar av sexuell- eller kärleksorienterad art på internet. En större del män hade letat efter kärlekskontakter, flirtat, lagt ut/svarat på sexannonser och lagt ut nakenbilder på sig själv. Däremot var det en marginell skillnad i resultatet mellan mäns och kvinnors svar i om de lägger ut nakenbilder på sig själva. Resultatet visade också att det var förhållandevis ovanligt bland både män och kvinnor att ägna sig åt att lägga ut nakenbilder på sig själv samt lägga ut/svara på sexannonser på nätet (*ibid.*).

Studien *Kärlek och sexualitet på internet* står författarna Daneback och Månsson för. Studien är en del av den större rapporten *Se mig* som grundar sig i ett uppdrag från regeringen till Ungdomsstyrelsen år 2008. Uppdraget innebar att göra en studie som berör unga mellan 13 och 25 år. Syftet med studien var att undersöka ungas erfarenheter av sexuellt utnyttjande och sexuell exponering via olika typer av mediekkanaler på internet. Ett ytterligare syfte var att undersöka huruvida kommunikativ media bidragit till en förändring av ungdomars attityd till ovan nämnda ämnen. Rapporten är uppbyggd på ett antal delstudier där författarna till dessa äger sin egen slutsats. Författarna Daneback & Månssons undersökning bygger på en webbaserad enkät som riktade sig till personer i åldern 18 till 25 år. De fick in drygt 1 800 genomförda webbenkäter. Deras resultat visar att 96 procent av männen som deltog i undersökningen och 87 procent av kvinnorna uppgav att de använde sig av internet för kärleks- och sexuella syften (Daneback & Månsson 2009).

På frågan huruvida man har träffat någon via nätet som man sedan träffat i verkligheten och haft sex med, svarade 44 procent av kvinnorna att de gjort detta medan 60 procent av männen uppgav att de gjort det. Jämförelsevis mellan kvinnor och män var det fler kvinnor än män som valde att träffa en person IRL för att ha sex, med tanken om att det möjligtvis skulle kunna leda till ett

förhållande, medan männen såg mer till det sexuella mötet (*ibid.*). Att någon gång ha lämnat ut sitt telefonnummer till någon man bara känner över internet, uppgav majoriteten av respondenterna som infann sig i åldersspannet 18 till 24 år att de har gjort. När det kommer till att publicera bilder som anspelar på sex så angav endast 6 procent av kvinnorna och 12 procent av männen det, inom samma åldersspann (*ibid.*).

Författarna väljer att dela upp ett visst användande av internet i två olika kategorier. Den ena kategorin innebär att man väljer att kommunicera med andra personer kring sex men också att man flirtar med andra personer över internet. Den andra kategorin innebär att man aktivt söker efter att träffa en partner för kärleks- eller sexuella syften. Resultatet visar att 70 procent av männen uppgett att de flirtar med andra på internet, medan 52 procent av kvinnorna uppgett det samma. När det kommer till att chatta med andra personer om sex har 50 procent av männen svarat att de gör det, medan 32 procent av kvinnorna svarat att de chattar om sex. Det är en större andel män som uppger att de använder sig av internet i kärleks- eller sexuella syften, men en jämförelse mellan kvinnor och män visar att kvinnor i större utsträckning letar efter en kärleksrelation än en sexuell relation, till skillnad från männen (*ibid.*).

En annan av delstudierna i rapporten *Se mig heter Unga, sex och internet* där författarna Svedin & Priebe (2009) utfört två undersökningar. Den ena, en skolundersökning bland elever i årskurs 3 på gymnasiet som Statistiska centralbyrån skötte med hjälp av postenkäter. Den andra, en undersökning bland medlemmar i RFSL (Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter) som också besvarades via en postenkät. Skolundersökningen omfattade 150 skolor och hade 3 583 svarande. Medlemsundersökningen omfattade 362 respondenter i åldern 18 till 25 år. Skolundersökningen visade att 57 procent av respondenterna hade träffat någon de lärt känna via internet. 5 procent av dessa upplevde att personen de träffat försökt övertala dem till sex och 3 procent hade känt sig pressade eller tvingade till sex av personen de träffat. 18 procent av respondenterna hade, under de senaste 12 månaderna, uppmanats av personen de enbart känt via internet att skicka sexuella bilder och filmer på sig själv. Av dessa hade 17 procent också gjort detta, vilket motsvarar 3 procent av det sammanlagda antalet respondenter. 17 procent av de svarande hade dessutom, under de senaste 12 månaderna, uppmanats att ha sex med personen de känt via internet. Av dessa hade 19 procent haft sex med personen, vilket motsvarar 3 procent av alla som svarat på enkäterna.

6.2 Kontaktvägar

När det kommer till hur kontakterna knyts över internet är det desto färre studier som valt att beröra ämnet. Därför finns det inte heller så mycket tidigare forskning kring kontaktvägar, men de studier som tittat närmare på det har fått väldigt liknande slutsatser.

Jag syns jag finns (Ungdomsstyrelsen 2010) är en uppföljning av rapporten *Se mig*, där Ungdomsstyrelsen ansåg att det fanns ett ytterligare behov av att diskutera ett par ämnen. *Jag syns jag finns* bygger på gruppsamtal där 40 respondenter mellan 13 och 20 år ingår. När ungdomarna diskuterar hur de ser på att andra tar kontakt med dem i sexuella syften över internet ser det lite olika ut.

En del beskriver det som väldigt tröttsamt och vanligt förekommande medan andra tycker att det är mindre vanligt och har en koppling till graden av aktivitet på internet. De beskriver en skillnad mellan communities som var vanligare i yngre åldrar och som gjorde det lättare för främlingar att ta kontakt. Dagens sajter som Facebook har inte samma "öppenhet". Det är framförallt tjejer som beskriver att de blivit kontaktade av andra i sexuella syften och det är väldigt ovanligt bland killar (*ibid.*)

I studien *Kärlek och sex på internet* (Månsson et al 2003) beskriver författarna att det vanligaste sättet att knyta dejtingkontakter, bland deras respondenter, var att använda sig av specifika dejtingsajtssajter som är utformade för att söka efter likasinnade. De beskriver hur dejtssajterna erbjuder en möjlighet att söka efter personer med liknande intressen för att lättare hitta någon som man passar ihop med. Det finns också möjlighet att skapa en presentation om sig själv.

6.3 Möjligheter och risker

En väldigt stor del av de studier som handlar om kärlek, sex och internet har fokus på de risker som finns. Det finns färre studier som belyser de möjligheter som internet som mötesplats kan ge.

Fördelar med att söka kontakter via internet, beskriver ungdomarna i *Jag syns, jag finns* att även de som normalt inte vågar ta kontakt med andra IRL ges möjlighet att göra det på internet och att man kan välja om man vill svara på en förfrågan eller inte. Om någon gillar den bild som ungdomarna lägger upp på sig själva så känner de sig ofta bekräftade, men det ger också utrymme för att få negativa och till och med elaka kommentarer. De tar också upp det faktum att tjejer anses som "slampor" om de lägger upp sexiga bilder på sig själva. I flera fall hade ungdomarna någon vän som blivit utnyttjad, antingen genom att bli lurade att exponera sig själv via en webbkamera eller till och med blivit våldtagna när de stämt träff med någon som de hade träffat på internet. Det finns med andra ord en ambivalens med att bli kontaktad på nätet i sexuella syften, dels så får man bekräftelse samtidigt som de kan tycka att det är äckligt (Ungdomsstyrelsen 2010).

Majoriteten av de ungdomar som deltog i studien angav att den allra största delen av internetanvändandet gick åt till att hålla kontakten med de vänner de redan hade IRL (*ibid.*).

När det kommer till att söka sexuella relationer via nätet uppgav kvinnorna som deltagit i studien *Kärlek och sexualitet på internet* (2009) att internet öppnar upp för att i förhand kunna diskutera vad man tycker om, samt möjligheten att finna likasinnade. Männerna uppgav att det är lättare att finna en sexpartner via internet. Många av respondenterna valde också att ange blyghet samt möjlighet att lättare kunna uttrycka sig som ett skäl till att använda sig av internet som mötesplats för att finna sexpartners (Daneback & Månsson 2009).

Under gruppsamtal i studien *Jag syns jag finns* (Ungdomsstyrelsen 2010) beskriver ungdomar en del av deras upplevda risker i samband med att lägga upp bilder på internet, framför allt att de skall spridas eller inte gå att ta bort. Andra saker som nämns av ungdomarna är rädslan för att bli utnyttjad. Detta kan ske

genom att utomstående personer tar kontakt eller att man har varit oförsiktig med att ge ut personlig information. De nämner också att det kan finnas risker med att träffa någon IRL som man har lärt känna över nätet.

Ungdomarna i studien *Jag syns jag finns* (2010) beskriver också en del strategier för att hantera de möjliga risker som finns på internet. En av dem är att inte dela med sig av personuppgifter offentligt. Detta kan innebära att endast ge ut sitt telefonnummer till vissa utvalda. En annan kan vara att kolla upp de personer man pratar med. Enligt ungdomarna är det allra vanligast att interagera med de personer som bor i närområdet. De beskriver Facebook som en källa för att kolla upp de personer de har kontakt med via internet. Där kan gemensamma vänner, bilder och information fungera för att bedöma om personen är vem den utger sig för att vara. I de fall då personen varken har många bilder eller vänner kan detta uppfattas som en varningssignal. Dessutom kan Facebook vara en indikator på att personen ifråga faktiskt existerar. En del av ungdomarna beskriver också att det är lättare att ta kontakt med någon via internet än att gå fram och presentera sig IRL (*ibid.*).

På frågan kring varför man väljer att flirta på nätet har kvinnorna i studien *Kärlek och sexualitet på internet* (2009) framförallt uppgett att det inte uppfattas som fullt lika seriöst att flirta online som det känns att göra IRL samt att de upplevde det vara lättare att avbryta kontakten via internet. Detta valde författarna att tolka som att kvinnorna såg internet som en möjlighet för en mer typ av lättsamt flirtande som kanske kunde tillåta dem att vidga sina vyer och vara mer vågade i sitt initiativtagande. Till skillnad från kvinnornas flirtande för skoj skull, har männen tydligare uttryckt i sina svar att deras syfte med flirtandet över internet är att det skall resultera i en relation eller ett möte (Daneback & Månsson 2009).

Varför väljer respondenterna att söka efter en kärleksrelation över internet? I studien *Kärlek och sexualitet på internet* (*ibid.*) visade det sig vara gemensamt hos kvinnor och män att det ansågs vara bra att ha möjligheten att själv ta initiativ till att ta kontakt med en person som de ansåg verkade vara intressant. Detta har författarna valt att tolka som ett uttryck för kontrollbehov. Samtidigt som att kvinnorna ansåg att det var skönt att själv kunna ta kontakt, var det också 37 procent som svarade att de uppskattade att slippa vara initiativtagande och istället bli kontaktade. Författarna beskriver att detta är en motsägelse som de återfunnit även i tidigare studier. Samtidigt som att internet öppnar upp för nya möjligheter att kunna ta kontakt, har det också lyft fram forna könsroller som att mannen anses vara den som skall ta initiativ till kontakt. En jämförelse mellan kvinnor och män som svarat i studien, visar att mäns inställning till att finna kärleken över internet är betydligt mer positiv. De anser att det breda utbudet underlättar för att finna kärlek och väljer också att använda sig av internet i syfte att finna en kärleksrelation i större utsträckning än vad kvinnor gör (*ibid.*).

7 Val av metod

Studien har en kvantitativ ansats använts för datainsamlingen. Dels för att ämnet är av känslig art vilket kunde göra det svårt att hitta personer som var villiga att ställa upp på intervjuer, men framför allt för att de primära frågorna var hur vanligt förekommande det var att använda sig av internet för att hitta en kärleks- och/eller sexuell partner. Den här frågan hade inte kunnat besvaras med hjälp av intervjuer med ett fåtal medverkande.

Studien bygger på en surveyundersökning. Enligt Bryman (2011) innebär en surveyundersökning att man samlar in kvantitativa data kring ett flertal olika variabler som senare kan analyseras för att undersöka möjliga samband mellan dessa. De vanligaste sätten att göra en surveyundersökning på är genom enkäter eller strukturerade intervjuer (*ibid.*). Ett annat namn man kan använda för surveyundersökning är tvärsnittsdesign, även om det i en tvärsnittsdesign även ingår fler metoder för att samla in empiri. Med en kvantitativ forskningsmetod läggs vikten på mängden, alltså hur mycket material man har, när det kommer till insamling och analys av empiri (*ibid.*). Till viss del låg fokus på att undersöka möjliga samband mellan olika variabler i analysen. Men studien redogör även för vad respondenterna svarat på de olika frågorna på ett deskriptivt sätt. Det gjordes då frågeställningarna är av beskrivande karaktär och inte utgick från att variabler skulle jämföras.

7.1 Teoretisk ansats

Enligt Bryman (2011) så innebär en deduktiv metod att man utifrån en förutbestämd teori och en eller flera hypoteser inhämtar empiri, analyserar datan som antingen bekräftar de hypoteser man hade eller helt enkelt visar att de var fel. Oftast används den deduktiva ansatsen vid kvantitativa studier. En induktiv teori utgår däremot från empirin och att man därefter applicerar teorier på det material man har. Den induktiva teorin används framför allt vid kvalitativa studier. Enligt Larsson, Lilja & Mannheimer (2005) menar Alvesson & Sköldberg att en abduktiv metod är en kombination mellan induktiv och deduktiv metod. Användande av en abduktiv metod innebär ett skiftande mellan insamlad empiri och teori. Delvis finns det en utgångspunkt i det insamlade materialet men samtidigt används teori för att appliceras på empirin för att tolka resultatet. Genom att se på teoretiska utgångspunkter i tidigare forskning kan det ske en upptäckt av vad som kan vara relevant för den egna studien, vilket hade kunnat missas annars. I den här uppsatsen har en abduktiv ansats använts. Från början fanns det tankar om vilka teorier som kunde tänkas användas för att tolka och analysera den empiri som skulle samlas in. Efter datainsamlingen studerades tidigare forskning där det fanns teoretiska antaganden som kunde appliceras på empirin och ett skifte mellan att använda en induktiv och en deduktiv ansats gjordes, vilket innebar att ansatsen var abduktiv.

7.2 Urval

Ämnet för studien var att ta reda på om och hur ungdomar använder internet som mötesplats för kärleks- och/eller sexuella syften. Till gruppen ungdomar räknas, enligt Ungdomsstyrelsen (2010), personer mellan 13 och 25 år. Det fanns svårigheter med att finna respondenter under den tillnärmelsevis korta period genomförandet av studien skulle pågå vilket resulterade i en tanke om att träffa så många respondenter som möjligt på en och samma plats. Studien genomfördes därför i gymnasieklasser. Enligt RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning) (2014) har hälften av alla 17-åringar haft "samlagsdebut", medan många fler har erfarenheter av annat sex, såsom smeksex eller liknande. Detta påverkade även valet av ålder på respondenterna vilken var 17 till 19 år.

För att kunna generalisera resultatet av en studie menar Bryman (2011) att det behöver vara ett sannolikhetsurval. Det allra vanligaste sannolikhetsurvalet är ett obundet slumpmässigt urval. För att det skall vara ett obundet slumpmässigt urval behöver det vara lika stor chans för alla människor som representerar målgruppen att bli utvalda till respondenter. Denna typ av urval sker utan påverkan från individernas inställning till att ingå i studien och är inte beroende av tillfällena. Forskaren har ingen påverkan på urvalet, utan de slumpas fram.

Bryman (2011) menar att ett bekvämlighetsurval är ett icke-sannolikhetsurval och innebär detsamma som ett urval som bygger på personer som finns lättillgängliga för forskaren, vilket leder till att forskaren har möjlighet att få en hög svarsfrekvens. Baksidan med bekvämlighetsurval är att det inte går att generalisera resultaten. Bristen på generaliserbarhet ligger i att det inte går att säga vilken population resultatet representerar. Bekvämlighetsurval kan legitimeras av att forskaren får en chans att få respondenter till sin undersökning som denne inte kan tacka nej till. Resultatet i sig kan inte generaliseras, men det kan ändå användas som en ögonöppnare för hur framtida forskning skulle kunna se ut inom området, samt att det kan användas till att jämföra med forskning som redan finns.

Till undersökningen gjordes ett bekvämlighetsurval. Det fanns inte möjlighet att få ett obundet slumpmässigt urval. Framförallt berodde det på svårigheter att få tag i respondenter till studien. Två möjligheter fanns då att få svaren till undersökningen. Antingen att besöka eleverna under lektionstid eller att försöka fånga in elever i skolornas gemensamma utrymme och fråga om de ville delta i undersökningen. För att få så många besvarade enkäter som möjligt ansågs det vara lättare att besöka eleverna på lektionstid, framförallt för att detta troligtvis skulle minska möjligheten för bortfall.

Enligt Gisselmann, Hemström & Toivanen (2012) har vi olika föreställningar om kvinnligt och manligt. Delvis har människan ett biologiskt kön som vi föds med, samtidigt formas individer också efter ett kulturellt kön. Dessa kulturellt formade kön, som också kan kallas genus, tillskriver människan olika karaktärsdrag. Vissa saker uppfattas som typiskt manligt, och annat som typiskt kvinnligt. Samma sak gäller också vissa typ av yrken, som ofta tillskrivs en viss könsmärkning (*ibid.*). Skolor med gymnasieprogram som inte uppfattades vara typiskt könsmärkt det ena eller andra könet, som exempelvis fordons- eller stylistprogrammet, kontaktades vilket gjordes för att samtliga kön skulle bli representerade i studien.

7.3 Enkätens utformning

Under tiden som syfte och frågeställningar formulerades växte de huvudsakliga teman för studien fram, vilka är *förekomst*, *kontakvägar* samt *möjligheter och risker*. Utifrån dessa teman utformades enkätfrågorna. Bryman (2011) menar att det är viktigt att ha syftet och frågeställningarna i tanke när man utformar enkätfrågorna och endast ställa frågor som berör dessa. Därför delades enkäten upp efter de tre utformade teman som nämnts ovan. På så sätt blev det också överskådligt vad som fanns med och att frågorna inte var onödiga. I enkäten, under rubriken "Möjligheter och risker", ställdes frågor om ungdomarna ansåg att det fanns för- och/eller respektive nackdelar att på nätet söka efter andra i syfte att ha en kärleks- och/eller sexuell relation. Detta för att frågorna skulle vara tydliga och att respondenterna inte skulle missförstå vad som efterfrågades.

Flera av de frågor som användes i enkäten har använts i tidigare studier, bland annat av Daneback & Månsson (2009). De flesta av frågorna hade olika svarsalternativ som respondenterna skulle kryssa i, i vissa fall fick de även möjlighet att skriva fritt. Tolv värderingsfrågor fanns med i enkäten där respondenten efter ett påstående skulle kryssa i det svarsalternativ som denne tyckte stämde bäst in. Enligt Bryman (2011) är det viktigt att enkäten inte framstår som allt för omfattande. Detta ledde till att enkäten kopierades upp på båda sidorna av bladen.

I enkäten fanns både öppna och slutna frågor. I vissa fall fanns en sluten fråga och efter följde en öppen följdfråga där eleverna kunde skriva fritt. Bryman (2011) menar att fördelen med öppna frågor är att respondenterna slipper bli styrda av de ordval som författaren valt i de slutna frågorna. En annan fördel med öppna frågor är att de ger utrymme till respondenterna att få kommentera med egna ord, vilket gör det möjligt för forskaren att få oväntade svar samt att det kan leda till att man kan se olika teman. Det som är nackdelen med öppna frågor är att det tar lång tid att tematisera och koda dessa, då man behöver gå igenom enkäterna flera gånger. De slutna frågorna tar kortare tid att koda (Bryman 2011). Det är också lättare för respondenten att besvara frågan och svaren på de slutna frågorna är lätta att jämföra med varandra. En av nackdelarna med de slutna frågorna är att det finns en möjlighet att respondenten inte finner ett svarsalternativ som stämmer med det de tycker.

För att se till så att enkätens frågor uppfattas på det sätt som forskaren ämnat, samt för att se till att studien fyller sitt syfte kan det göras en pilotstudie. Det är viktigt att man provar enkäten på personer som inte är en del av det urval som skall medverka i den egentliga undersökningen (*ibid.*). Ett par vänner och familjemedlemmar fick därför fylla i enkäter och ge synpunkter vilket resulterade i några justeringar. Detta ledde till att frågorna då uppfattades på det sätt som var ämnat.

Vår enkät bestod utav frågor med olika svarsalternativ. I vissa fall valde vi dock att låta respondenterna skriva fritt, bland annat för att vi inte kunde förutspå vad de skulle svara men också för att inte påverka de svar vi eventuellt kunde få. Man kan fråga sig varför vi valde att "styra" respondenternas svar i vissa fall men inte i andra. Hade vi haft bara öppna frågor insåg vi att vi inte hade fått så många svar som vi fick då ungdomarna inte hade orkat slutföra enkäten. Det var även något

som bekräftades när vi var ute i klasserna då vi märkte att respondenterna ibland började stöka runt på slutet.

7.4 Tillvägagångssätt

Ett informationsbrev mailades ut till sammanlagt fem skolor i Göteborg. Skolorna som mailades hade en blandning av teoretiskt inriktade gymnasieprogram och praktiskt inriktade gymnasieprogram. På en av skolorna fanns möjligheten att maila direkt till rektorn, medan de andra skolorna hade en officiell mail för kontakt. Efter ett par dagar, för att låta skolorna få en chans att fundera på förfrågan, ringdes skolorna upp och tillfrågades om de fått informationsbrevet samt om de var intresserade av att delta i undersökningen. Vid telefonkontakt med rektorn som hade mailats direkt, var denne väldigt positiv och sade att de var intresserade. Efter att ha fått ett antal lärares kontaktuppgifter togs kontakt med dem för att boka in tider. Möjlighet gavs att distribuera enkäterna i totalt tre klasser; en från ekonomiprogrammet och två klasser från samhällsprogrammet. På grund av att flertalet elever i årskurs tre var ute på praktik vid tillfället, fanns endast möjlighet att besöka dessa tre klasser.

På de andra skolorna var det svårare. Efter att ha ringt upp respektive kontaktperson på skolorna och de meddelat att de skulle kontakta lärarna och höra om det fanns något intresse, så skulle de återkomma. En av lärarna på en utav skolorna hörde av sig och bad om att få lite information. Hen meddelade att det fanns möjlighet att distribuera enkäterna på skolan under två dagar och i fyra klasser. Väl på plats tipsade läraren om ytterligare två klasser som kunde tillfrågas. Sammanlagt distribuerades enkäterna i sex klasser inom estet-, humanist- och samhällsprogrammet på skolan i fråga.

Den ena skolan kallas skola nummer ett. På den här skolan gjordes alltså enkätundersökningar i tre klasser, en klass med ekonomi- respektive två med samhällsinriktning. Skola nummer ett är också under privat regi. Skola nummer två är under kommunal regi. På den här skolan gjordes enkätundersökningar i sex stycken klasser med estet-, humanist- och samhällsinriktning.

Ute i klasserna gavs en presentation och syftet med studien beskrevs. De flesta lärare som var med vid genomförandet av enkäterna visste att detta skulle göras, men uppfattningen fanns av att eleverna inte hade blivit informerade innan. Eleverna fick berättat för sig att enkäten var anonym, frivillig och att de skulle svara så sanningsenligt som möjligt. Ett tydliggörande gjordes även för respondenterna att det var deras uppfattning och tolkning av innehållet i frågorna som var central. I början av enkäten fanns även skriftlig information samt förklaring av vissa begrepp (se bilaga 2). De uppmanades även att fråga om det var något de undrade över eller inte förstod med frågorna. I snitt tog enkäten 20 minuter att genomföra för eleverna.

Under tiden som enkäterna fylldes i fanns båda forskarna närvarande för att kunna svara på respondenternas eventuella frågor, förutom i slutet på en av klasserna, då det var bokad tid för ytterligare en undersökning. Det innebar att de ifyllda enkäterna inhämtades en stund senare.

På skola 2 hade eleverna vissa lektioner tillsammans med andra klasser inom samma program. Det innebar att det var fem elever som hade gjort en enkät tidigare under dagen. Då de var så få till antalet så kändes respondenterna igen och därför räknas inte dessa som bortfall. De elever fick då en annan uppgift från läraren som innebar att de inte störde de övriga eleverna.

Enligt Bryman (2011) är det viktigt att vara tydlig med instruktioner kring hur respondenterna skall svara på en fråga. Annars är risken att respondenterna väljer två av alternativen, vilket leder till problem vid analysen. En inledande introduktion fanns med i enkäten där det förklarades att endast ett svar skulle fyllas i under varje fråga. Dessutom framfördes en kortare muntlig presentation av enkäten inför varje klass. Trots detta hade ett flertal respondenter valt att kryssa i två alternativ på vissa frågor. Instruktionerna kanske hade behövt vara tydligare och kanske hade information på varje fråga behövts om att endast ett svar eftersöktes. En annan tanke uppkom senare om att ett alternativ kunde hetat "flera av alternativen". När respondenterna hade kryssat i två svar på de slutna frågorna valdes båda svaren bort och räknades därmed som ett bortfall. Vid de öppna frågorna där respondenterna gav flera exempel samlades dessa under en kategori som kallades för "flera av alternativen".

7.5 Bortfall

Av 142 respondenter valde sju att inte delta i enkätundersökningen alls. Vid genomgång av enkäterna upptäcktes att flera respondenter valt att inte svara på vissa frågor. I vissa ifyllda enkäter hade respondenter slutat svara efter halva enkäten, vilket kan ha berott på att det var svårt att hålla fokus så länge eller att de tröttnade efter ett tag. Detta kan ha berott på att respondenterna uppfattade enkäten som för omfattande. Enkätens frågor som kan uppfattas vara av känslig karaktär, kan också vara anledning till att studenterna valde att inte delta eller inte svarade på alla frågor. Fel som detta kan kategoriseras som fel under datainsamlingen (Bryman 2011). Det inbegriper fel som har skett under utförandet av att samla in data till forskningen, till exempel vid otydliga frågor i enkäten.

7.6 Bearbetning av insamlat material

Efter att ha genomfört enkätundersökningarna matades svaren in i SPSS som är ett statistiskt analysverktyg. Greasley (2008) menar att genom att programmera in insamlad empiri kan du genom SPSS analysera datan. För att kunna föra in datan i programmet behöver man först koda om svaren till siffror och ge de olika variablerna ett namn. De frågor som hade svarsalternativ kodades med siffrorna 1, 2, 3 etcetera. Vid frågorna som bara hade svarsalternativen "ja" och "nej" fick siffran 1 representera ja och siffran 2 representera nej. När svaren var kodade fördes svaren in i SPSS. Enligt Greasley (2008) lägger du in ett "värde" som till exempel kan vara "1" och ger denna sedan ett "värdenamn" som till exempel kan vara "kvinna" för att programmet skall veta vad det är forskaren gör. Åldern fördes in direkt och utan kodning eftersom den redan är i siffror. För att särskilja de olika frågorna i programmet, gavs de olika frågorna ett namn. Ålder, läggning och kön är exempel på dessa. De frågor där respondenterna fick skriva fritt lästes dessa igenom för att försöka finna olika teman som sedan kunde kategoriseras in och till sist kodas för att lägga in i SPSS.

Det finns också två typer av variabler; kategoriska och kontinuerliga. Beroende på vilka variabler som finns, gör man olika typer analyser. I SPSS blir alla variabler automatiskt kontinuerliga, vilket man får justera i efterhand. De kategoriska variablerna har fasta värden och går antingen att rangordna eller inte. Kontinuerliga variabler har en nummerordning som kan sorteras i en skala (*ibid.*). De allra flesta av variablerna i studien var kategoriska vilket också låg till grund för de analyser som kunde göras i SPSS.

I studien har frekvenstabeller och korstabeller använts för att analysera insamlad data. Frekvenstabeller visar frekvensen av en variabel och visar resultatet i procent. Korstabeller visar ett förhållande mellan två variabler där resultatet också visas i procent (*ibid.*) Då i stort sett samtliga av studiens variabler är kategoriska var det dessa typer av analyser som gick att göra i programmet. Bryman (2011) beskriver att frekvenstabeller är ett exempel på univariat analys, som berör en variabel. Diagram av olika slag är också univariata. Bivariat analys innebär att man analyserar ett samband mellan två variabler (*ibid.*).

När analyser hade gjorts i SPSS användes datan för att forma egna tabeller utifrån den. Tabellerna gjordes i datorprogrammet Word. I vissa av korstabellerna gjordes jämförelser mellan skolorna och i andra tabeller gjordes jämförelser mellan kön. Detta var för att det var dessa två variabler som var mest intressant att studera samband mellan, på olika frågor. Analyser av datan gjordes även utifrån de teorier som valdes samt utifrån tidigare forskning.

7.7 Arbetsfördelning

Båda forskare hjälptes åt att lägga in allt material i SPSS och diskuterade framteman som kunde kodas. Olika avsnitt i studie delades sedan upp för att kunna arbeta mer effektivt. Exempel på de delar som delats upp är tidigare forskning, delar av bakgrunden och inledningen. Analysen har diskuterats tillsammans och reflekterats kring. Det har varit viktigt att det fanns en samstämmighet i texten under arbetets gång och arbete har skett med de olika delarna för att få dessa att passa ihop med varandra.

7.8 Förförståelse

Thomassen (2007) skriver att vi ofta har en förförståelse som vi inte alltid är medvetna om. Förförståelsen hjälper oss att förstå hur andra människor beter sig och vad vi kan förvänta oss, för att kunna hantera omvärlden, skapa mening och samband. Den kunskap vi får till oss, exempelvis genom egen erfarenhet eller studier, kan göra att förförståelsen förändras och anpassas efter detta. En viss förförståelse eller viss förväntan på ett resultat kan även påverka hur vi tolkar den data som vi har samlat in (Thomassen 2007). Precis som våra respondenter går vi runt med våra smartphones i fickan och sitter vi vid datorn, där vi via internet skapar nya relationer och håller kontakt med vänner och familj. Det betyder också att det finns en förförståelse om att internet kan agera som mötesplats, trots det försökte vi att se på den insamlade datan så objektivt som möjligt med en medvetenhet kring att personerna som svarar på enkäten kan ha en helt annan syn på internet som mötesplats. Vi funderade också kring våra förväntningar på resultaten för att vara medvetna om dessa vid tolkningen av empirin.

7.9 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Validitet innebär att det som ämnats undersökas faktiskt undersöks (Bryman 2011). Vi har haft med våra frågeställningar genom hela studien. Den tidigare forskningen är uppdelad efter de kategorier som vi fångat upp från våra frågeställningar och vi har också baserat vår enkät på de frågeställningar vi hade. Frågorna är bland annat utformade efter frågor som andra forskare har använt sig av i andra studier. Vi anser att det vi tänkte undersöka från början, har undersökts.

Reliabilitet menar Bryman (2011) handlar om att de mätningar som gjorts i studien är tillförlitliga. För att mätningarna skall anses vara det behöver respondenternas svar vara obundna till det specifika tillfället då mätningen gjorts. Det skall finnas en överensstämmelse mellan de svar som enkäterna fick vid tillfället och om respondenterna skulle fått samma frågor vid en annan tidpunkt. Vid de tillfällen då de öppna frågorna i en undersökning skall samlas till olika kategorier är det viktigt att det finns en samstämmighet i tolkningarna kring dessa kategorier om en annan forskare skulle analysera den insamlade datan (Bryman 2011). För att förstärka reliabiliteten i vår uppsats har vi jämfört vårt resultat med tidigare forskning och funnit en hel del liknande svar i tidigare forskning. Vi har valt kategorier som varit så konkreta som möjligt i förhållande till svaren och har varit noga med att lägga så lite subjektiv tolkning i de svar som är svårkategoriserade. De har istället fått ingå i en kategori som inkluderade "annat". Eleverna som svarade på våra enkäter satt bredvid varandra och det fanns ingen möjlighet att separera dem. Detta kan möjligen ha lett till att vissa svar inte är helt sanningsenliga eftersom de satt såpass nära att bordsgrannen kunde snegla på deras svar. Därför kan vi inte helt svara på om respondenternas svar i vissa fall är bundna till just det tillfälle då enkäterna utfördes, eller ej.

Som vi tidigare nämnt i avsnittet urval går det enligt Bryman (2011) inte att generalisera när man har gjort ett bekvämlighetsurval då man oftast inte vet vilken grupp av människor som det är representativt för. Vid vår undersökning har vi varit specifika då vi har tillfrågat gymnasieelever i årskurs 3 på gymnasiet, men vi kan trots det inte generalisera resultatet på grund av vårt urval. Det är ändå rimligt att våra resultat inte är avvikande från den övriga populationen även om det inte går att statistiskt fastställa. Populationen vi syftar till är ungdomar i samma ålder som går på respektive skola.

7.10 Etiska överväganden

Vi har valt ett uppsatsämne som kan vara känsligt att diskutera. För att dels kunna besvara de frågor vi fann intressanta samt kunna ställa frågor utan att någon kände sig utlämnad valde vi att genomföra en enkätundersökning. Vi ville även att respondenterna skulle vara så pass gamla att de själva kunde ta ställning till om de ville delta i studien eller inte, utan målsmans medgivande. Innan vi delade ut enkäterna informerade vi om att det var frivilligt att delta, att de kunde avbryta när som helst utan vidare förklaring samt att enkäterna var anonyma, enligt Vetenskapsrådets etiska principer. Ett problem vi såg var dock att det inte fanns utrymme för eleverna att sitta själva och fylla i, utan ofta satt det någon bredvid utan möjlighet att flytta isär bänkarna. Vi är medvetna om att det finns en möjlighet att det kan ha påverkat vissa utav de svar vi har fått, men oftast lät studenterna sina bordskamrater sitta i fred utan att kolla vilka svar som de fyllde i. Som elev kan det vara svårt att säga nej till två forskare i en situation där dessa är

beroende av elevernas svar. Ett upplevt tvång att delta kan ha skapat ett obehag hos respondenten och kan även ha påverkat den insamlade empirin, exempelvis på sanningshalten i svaren. En viktig aspekt som tagits hänsyn till är att frågorna kan uppfattas vara av intim karaktär och att det kan vara jobbigt för respondenterna att svara på frågorna i enkäten, även om svaren är anonyma. Därför var vi nog med att påvisa att de får avbryta när de vill och att de själva väljer om de vill delta. Det kan också vara frågornas karaktär som ledde till att sju personer valde att inte delta i undersökningen, som tagits upp tidigare i studien.

Flera av lärarna i de klasser där undersökningen gjorts har bett oss att återkoppla och låta studenterna ta del av resultaten. Därför har vi valt att inte skriva ut antal respondenter som svarat på vissa frågor, utan istället valt att visa resultatet i procent. Det har vi gjort för att undvika att studenterna skall känna sig utlämnade i resultaten om det var få som hade valt ett svarsalternativ.

7.10.1 Forskningsetiska principer

Enligt Vetenskapsrådet finns två stycken krav som all forskning skall grundas i. Det ena är det som kallas för *forskningskravet*, vilken innebär att forskningen leder till att metoder förbättras samt att kunskap fördjupas och utvecklas (Vetenskapsrådet 1990). Det andra är *individsskyddskravet* där personer inte skall utsättas för fysisk eller psykisk skada eller kränkning på något sätt och att andra inte skall få insyn i specifika enskilda personer levnadsförhållanden. Som med många etiska dilemman kan man behöva väga nyttan med dessa båda mot varandra då man ibland inte till 100 procent kan leva upp till dessa. Forskningskravet uppnår vi genom att studien genererar kunskap och förståelse för en grupp ungdomar kring internet och vilken betydelse det kan ha för att finna kärleks- och sexuella relationer och hur de själva ser på möjligheter och risker kring fenomenet. Individsskyddskravet uppnår vi genom att våra frågor inte har varit av kränkande karaktär och att enkäterna är helt och hållet anonyma. Vi har även valt att anonymisera skolorna för att risken av igenkänning skall minimeras ytterligare.

Inom individsskyddskravet finns fyra huvudkrav som handlar om informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekrav (*ibid.*). *Informationskravet* har vi uppnått genom att kontakta och informera gymnasieskolorna innan vi har utfört enkätundersökningarna (se bilaga 1) samt även informerat respondenterna både muntligt och i skrift (se bilaga 2) om vad syftet med vår undersökning är, att vissa av frågorna kan uppfattas vara av känslig karaktär, att undersökningen är frivillig och hur den kommer att gå till. *Samtyckeskravet* uppfylldes genom att vi fick samtycke av gymnasieskolorna att komma dit och samla in empiri. Det syftar även till att enkätundersökningen är frivillig, går att avbryta när respondenten så vill och att det i vårt fall innebär att vi inte behövde inhämta något medgivande från förälder eller annan vårdnadshavare för att kunna genomföra studien, utan att det räckte att fråga eleverna själva. Vi har inte medvetet försökt påverka ungdomarna till att delta i en studie som de inte vill delta i, men det finns ändå en maktaspekt att ta hänsyn till mellan forskarna och de medverkande. Vad vi kunde erinra oss så uppfattade vi inte att någon respondent trots allt inte ville delta, och i alla klasser vi besökte var det någon som inte deltog, antingen för att denne inte ville eller för att hen redan fyllt i enkäten tidigare under dagen. *Konfidentialitetskravet* uppnås genom att enkäterna är anonyma. Enligt

Vetenskapsrådet (1990) skall det inte gå att avanonymisera enkäterna för att kunna lista ut vem personen är som har svarat på den. Vi valde även därför att inte be respondenterna skriva ner vilken gymnasieskola de gick på i själva enkäten. Då insamlandet av empirin skedde under tre dagar varav skola 1 besöktes den första dagen utav dessa, kodade vi därför den skolan som nr 1. Detta gjordes direkt efteråt för att inte riskera att enkäterna från respektive skola blandades ihop. Enkäterna förvaras även på ett sådant sätt att ingen utomstående kan komma åt dessa. Den fjärde principen, *nyttjandekravet*, handlar bland annat om att de personuppgifter som eventuellt har samlats in inte får delas och användas av någon annan, om det inte är till annan forskare under förutsättningar att den som från början samlade in materialet uppgett att så kan ske (*ibid.*). Då forskningsstudien inte innehåller några personuppgifter är detta inte möjligt och den information som vi har fått fram genom enkätundersökningen kommer endast användas för vår uppsats och ingenting annat.

8 Teoretiska perspektiv

Vi fann de båda teorierna om *sexuella script* samt *the triple-A-engine*, senare utvecklad till *the quin-A-engine*, som passande till vår undersökning. Vid val av teoretisk utgångspunkt sorteras andra perspektiv bort vilket medför att det kan finnas andra sätt att se på resultaten. De valda teorierna går inte in på individnivå, även om det nämns i de sexuella scripten så är dessa i förhållande till andra människor och samhället i övrigt. Teorin *triple-A-engine* handlar om internet som en del av människors vardag och de möjligheter som internet kan ge i förhållande till människors kärleks- och sexuella relationer. Vi ansåg att teorin stämde bra överens med vårt syfte och våra frågeställningar. De sexuella scripten handlar om hur vi formar vår sexualitet. Vi ansåg att teorin var passande i förhållande till våra frågeställningar eftersom att internet idag används som en mötesplats för att knyta sexuella kontakter och att föreställningar och normer kring detta har en påverkan på sexualitetens utformning.

8.1 Sexuella script

Teorin om sexuella script utvecklades under 1970-talet av Simon & Gagnon (1984). Den har sitt ursprung i det symbolisk interaktionistiska perspektivet. De protesterade mot att man såg sexualiteten som något konstant i en värld som ständigt förändrades och menade istället att man borde ta hänsyn till individernas egna liv och erfarenheter. De kom fram till att det krävs tre olika delar för att ett visst beteende skall utvecklas; (1) kulturella script, (2) interpersonella script, och (3) intrapsykiska script.

8.1.1 Kulturella script

Med kulturella script menar Simon & Gagnon (1984) de normer och förväntningar som samhället har på den enskilda individen där vissa roller är givna. Alla institutioner är ett system som med olika symboler förmedlar direkt eller indirekt vad som är "lämpliga" beteenden. Ofta är dessa mer en grund, en plattform att utgå ifrån, då individer är mer komplexa än så. Kulturella script påverkas även av ålder och var någonstans i livet man befinner sig och vad andra förväntar sig av en person som är just där den personen är med tanke på arbete, familj med mera. Simon & Gagnon frågar sig vad man förväntar sig av en ung person, eller av en äldre - men också, vem är just ung respektive gammal? Det finns även vissa tydliga regler i samhället, antingen genom lagar eller oskrivna vedertagna regler. Exempelvis så får vi inte rösta i Sverige innan vi har fyllt 18 år och det anses inte ok för två tioåringar att ha sex med varandra trots att båda har gett sitt samtycke, även om det i lagens mening inte är olagligt (se Brottsbalken 6 kapitlet § 14).

8.1.2 Interpersonella script

För att konkretisera de kulturella scripten skapas interpersonella script, där individen inte bara är en aktör utan även är delaktig i skapandet av beteenden och förväntningar och anpassar dessa utifrån ett visst specifikt tillfälle (Simon & Gagnon 1984). Om det kulturella scriptet handlar om samhället och dess förväntningar på individen, så står den interpersonella för relationen mellan människor. Genom mellanmänskliga relationer tillskrivs olika personligheter förväntade beteenden, inom vissa sammanhang. Sammanhanget tillskrivs dessutom regler som förväntas gälla.

8.1.3 Intrapsykiska script

Intrapsykiskt script inkluderar hela individen och utgår från hen själv med alla dess egenskaper, drömmar och förhoppningar. Simon & Gagnon skriver att "Desire is not reducible to an appetite, a drive, an instinct; it does not create the self, rather it is part of the process of the creation of the self." (Simon & Gagnon 1984, s. 53). Det handlar om att finna ut vad man själv attraheras av, vad man gillar respektive inte gillar och hitta ett sätt att förhålla sig till detta. Däremot innebär det inte att individen är fri från påverkan av samhället och mellanmännsliga relationer.

Dessa tre script är inte identiska varken i interaktion med andra eller för enskilda individer i ett givet sammanhang, utan påverkas av den kultur och de normer som ingår i ett samhälle för tillfället. Gränserna mellan dessa är flytande, det går inte att utesluta det ena från det andra då samhället påverkar individen och individerna påverkar hur det stora samhället ser på saker och ting. Enligt Berg (2011) går det att undersöka hur ungdomar skapar sina sexuella script genom att titta närmare på de förutsättningar som finns kopplat till deras sexliv. Exempel på det kan vara hur, var, med vem och när de väljer att ha sex.

8.2 Triple-A-engine

För att förstå internet och användandet av det för kärleks- och/eller sexuella relationer utvecklade psykologen Al Cooper en modell som kallades triple-A-engine som står för *accessibility* (tillgänglighet), *affordability* (ekonomisk överkomlighet) och *anonymity* (anonymitet) (Cooper 1998).

Med tillgänglighet menar Cooper något som blir mer och mer tillgängligt för var dag som går. I dagsläget med våra datorer, surfplattor och smartphones kan vi surfa på nätet var vi än är någonstans, vilken tid på dygnet som helst och hitta det vi söker efter med bara några knapptryck. Dessutom har tillgängligheten gjort det lättare för människor att interagera med varandra i olika syften, när som helst på dygnet. Det finns alltid en möjlighet att hitta någon att socialisera med som delar liknande tankar och intressen. Det som förut kostade pengar erbjuds gratis, eller näst intill, på internet idag och vi kan enkelt ta del av det erotiska utbud som finns i form av bland annat porrfilmer. Är någonting för dyrt så vänder sig kunden någon annanstans vilket har bidragit till att priserna sjunkit, därmed är det ekonomiskt överkomligt. Anonymiteten beskriver Cooper som en upplevelse av att kunna vara anonym på internet. Det i sin tur leder till en positiv påverkan på individens sexualitet. Det öppnar en dörr till att våga prata om sexuella fantasier och andra saker som berör sexualitet.

Cooper & McLoughlin (2001) menar att det går att skapa sunda relationer via internet och att anonymiteten och tillgängligheten gör att människor många gånger vågar öppna upp sig på ett helt annat sätt än vad de kanske hade gjort IRL och att det går att skapa kärleksrelationer som håller i sig länge. Det förenklar även för dem som är blyga, har fysiska funktionshinder, har en annan sexuell läggning eller någon fetisch av något slag att finna likasinnade. Där kan triple-A-engine erbjuda en säkerhet och en känsla av tillhörighet.

Precis som vi har tagit upp tidigare finns det även negativa aspekter menar Cooper & McLoughlin. Tillgängligheten och anonymiteten på internet kan göra att man inte orkar och/eller våga satsa på en relation där man träffas IRL, att det även är enkelt att ljuga om vem man egentligen är och att bli utsatt för sexuella trakasserier.

Till triple-A-engine lade King (1999) till ytterligare ett "A", *acceptability* (godtagbarhet). King skriver att det är mer accepterat att använda internet för att träffa och dejta andra människor, och att den acceptansen även sträcker sig till att söka efter och konsumera pornografi på densamma. Tikkanen & Ross (2003) lade till *approximation* (närmande), då internet också blev en plats där människor kan experimentera kring sin sexualitet och hitta nya arenor för denna på ett säkert sätt utan att behöva göra det i verkligheten. The triple-A-engine utvecklades därmed till *the quin-A-engine*.

9 Resultat och analys

Kapitlet kommer vara uppdelat efter de tre teman som studien bygger på, vilka är ”förekomst”, ”kontaktvägar” samt ”möjligheter och risker”. I varje avsnitt har vi valt att redogöra för de resultat som enkätundersökningen har gett samt jämföra med tidigare forskning. Analys utifrån teorierna redovisas i nästa kapitel under ”teoretisk diskussion”.

Några av resultaten redovisas baserat på könstillhörighet för att kunna påvisa om respondenterna tänker olika kring att söka kärleksrelationer och sexuella relationer samt om eventuella erfarenheter. Ibland redovisas resultaten utifrån de båda skolorna då vi hade funderingar kring om det kan finnas olika normer på respektive skola och de olika kompisgängen som påverkar tankar och erfarenheter och om det även finns skillnader i hur man ser på möjligheter respektive risker. Några tabeller kommer endast redovisas i procent eftersom antalet respondenter på frågorna har ansetts vara för få, detta för att ingen skall känna sig utlämnad. Är det fem eller fler respondenter som har svarat så kommer dessa att redovisas både i antal och procent.

För att inleda kapitlet resultat och analys vill vi först visa resultatet på ett par frågor som på ett bra sätt beskriver vilka våra respondenter är. Sammanlagt har studien 135 besvarade enkäter. Alla respondenter går i årskurs tre på två olika gymnasieskolor i Göteborg och är mellan 17 och 19 år gamla.

Tabell 1. Könsfördelning mellan skolorna

	Tjej	Kille	Annat	Ej svarat	Total
Skola 1 procent	21 50%	21 50%	0 0%	0 0%	42 100%
Skola 2 procent	70 75,3%	20 21,5%	2 2,2%	1 1,1%	93 100%
Totalt procent	91 67,4%	41 30,4%	2 1,5%	1 0,7%	135 100%

Av de som har fyllt i att de har en kärleksrelation för tillfället så har fyra personer valt att inte redogöra för hur de träffade sin partner. 42 respondenter (31,3 procent) har svarat att de har en kärleksrelation med någon och 92 personer (68,1 procent) har svarat nej på frågan. En person räknas som bortfall. Av de som har svarat på om hur de träffade sin kärlekspartner så är det 39,5 procent som har träffat denne genom kompisar.

Tabell 2. Hur de träffades som har en kärleksrelation i dagsläget

	En utekväll	Genom kompisar	På internet	Skolan	Annat	Totalt
Hur?	13,2%	39,5%	15,8%	10,5%	21,1%	100%

Av de som har fyllt i att de har en sexuell relation (som inte är inom ramen för en kärleksrelation) där de träffas IRL för tillfället så har fyra personer valt att inte

redogöra för hur de träffade sin sexpartner. 21 personer (15,6 procent) har en sexuell relation med någon i dagsläget och 109 personer (80,7 procent) har det inte, det innebär också att vi har ett bortfall på fem personer. Av de som har svarat på frågan om hur de träffade sin sexpartner så är det 29,4 procent som träffades under en utekväll.

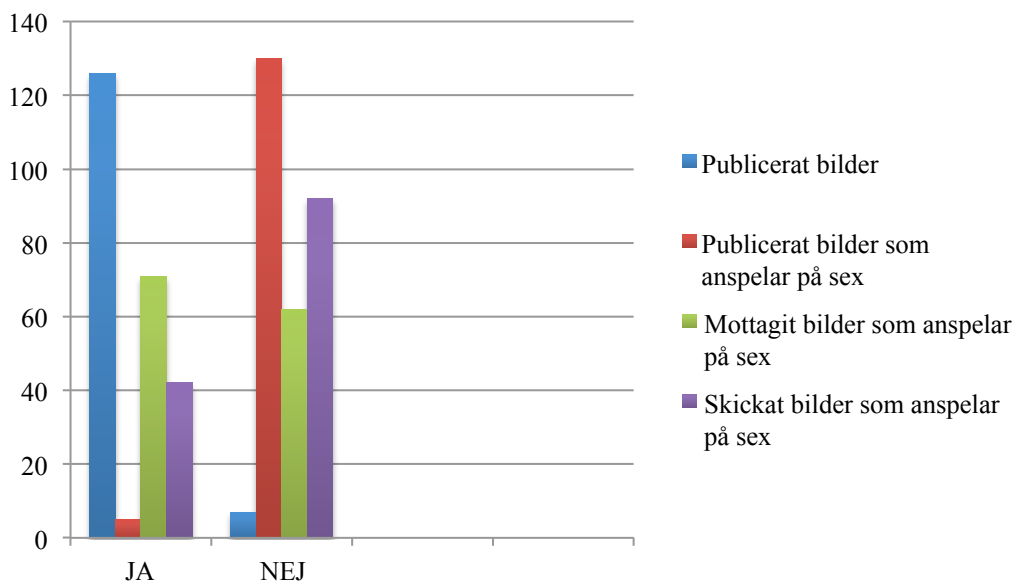
Tabell 3. Hur de träffades som har en sexuell relation i dagsläget där de träffas IRL (som ej är inom ramen för en kärleksrelation)

	En utekväll	Genom kompisar	På internet	Skolan	Annat	Totalt
Hur?	29,4%	17,6%	5,9%	23,5%	23,5%	100%

9.1 Förekomst

I figur 1 nedan visas resultaten från frågorna "Har du publicerat bilder på dig själv på internet?", "Har du publicerat bilder på dig själv på internet som du själv uppfattar anspelar på sex?", "Har du skickat bilder på dig själv till andra som du upplever anspelar på sex?" och "Har du tagit emot bilder av andra som anspelar på sex?" i en tabell för att ge en översiktlig bild.

Figur 1. Beskrivande statistik över om respondenterna publicerat, skickat, mottagit bilder

9.1.1 Publicera bilder

Resultatet av insamlad data visar att det är väldigt vanligt bland respondenterna att publicera bilder på sig själv på internet. 94,7 procent av det som svarat på frågan hade publicerat bilder på sig själva. När det kommer till att publicera bilder som de själva upplever anspelar på sex på en hemsida eller sociala medier, är det ovanligt bland våra respondenter. 3,7 procent svarade att de hade gjort det. Enligt resultatet av studien UngKAB09 där respondenterna är 15 till 29 år är det ovanligt bland både män och kvinnor att lägga ut sexuella bilder på nätet (Tikkanen et al 2011). Daneback & Månssons (2009) studie visade att 6 procent av kvinnorna i deras studie, mellan 18 och 24 år, valde att publicera bilder på sig själva som

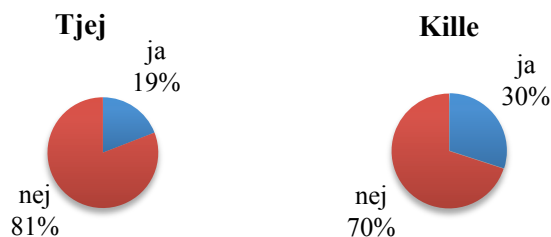
anspelar på sex på nätet. Antalet män i studien som valde att publicera sexuella bilder var 12 procent.

Tidigare forskning visar alltså att det är förhållandevis ovanligt att ungdomar och unga vuxna väljer att publicera bilder på sig själv som anspelar på sex. Däremot visar vårt resultat att det är vanligare bland ungdomarna i vår studie att skicka bilder som anspelar på sex till andra personer än vad det är att publicera bilder som anspelar på sex. Det var 31,3 procent som svarade att de hade skickat bilder medan 3,7 procent hade publicerat bilder som anspelar på sex. Det är dessutom ännu vanligare att ungdomarna tar emot bilder från andra personer som anspelar på sex då det var 53,3 procent som svarade detta.

9.1.2 Internet i syfte att finna relation

Vi jämförde svaren mellan de respondenter som identifierar sig som tjejer och de som identifierar sig som killar, på frågan om de någon gång det senaste året valt att använda sig av internet i syfte att finna en kärleks- och/eller sexuell relation. Vårt resultat visar att det är en större andel killar som svarat att de använt internet i syfte att finna en kärleks- och/eller sexuell relation under det senaste året.

Figur 2. Beskrivande statistik över om ungdomarna använt internet för att finna en kärleks- och/eller sexuell relation det senaste året

Enligt resultaten i studien "Kärlek och sex på internet" (Månsson et al 2003) hade hela 80 procent svarat ja på att de använder internet i syfte att finna en kärleksrelation och/eller sexuell relation, av dessa var 55 procent män och 45 procent kvinnor. Resultatet i studien "Kärlek och sexualitet på internet" (Daneback & Månsson 2009) som vände sig till personer mellan 18 och 25 år visade att 96 procent av männen använder sig av internet i syfte att finna en kärleksrelation eller en sexuell relation och 87 procent av kvinnorna som gör detsamma. Mellan dessa två studier har det gått sex år och den senare påvisar en ökning bland respondenterna och användande av internet i syfte att finna kärleksrelation eller sexuell relation. Det höga antal personer som svarat att det använder internet i detta syfte stämmer inte riktigt överens med det som våra respondenter har svarat. Det kan bero på att de personer som svarat i vår studie enbart går i trean på gymnasiet. De andra två studierna har ett bredare åldersspann vilket skulle kunna påvisa att det kan vara vanligare i högre ålder. Ett annat alternativ skulle kunna vara att det faktum att vi inte kunde separera eleverna ordentligt vid genomförandet av enkätundersökningen, har påverkat resultatet. Det vill säga att eleverna inte kände sig bekväma med att svara helt sanningsenligt med en möjlighet att bordsgrannen kikar på svaret. Det som däremot visas både i

tidigare forskning och i vår studie är att det kan vara vanligare bland killar att använda sig av internet i detta syfte. I studien var det 22,1 procent av både killarna och tjejerna som svarade att de använt internet i dessa syften under det senaste året. Men det var ändå en större andel killar som svarat att de använde internet i syfte att finna en kärleks- och/eller sexuell relation. Fyra personer (3 procent) har valt att inte svara alls och av de som varken identifierar sig som man eller som kvinna hade alla svarat nej.

9.1.3 Vilka sidor används

22 procent av de som svarade på frågan kring vilka internetsidor de använde i syfte att hitta en kärleks- och/eller sexuell relation, har använt sig av flera av de sociala medierna Facebook, Instagram eller Tinder. 23 procent svarade att de använt sig av Facebook och 19 procent har använt sig av Instagram. Det förekom även andra svar som inte innefattade någon av de sidor vi nämnde ovan. Respondenterna hade då använt sig av sociala medier som till exempel Badoo och Tumblr.

9.1.4 Personer respondenterna träffat IRL

Av de som svarade på frågan om de någon gång har träffat en person IRL efter att ha lärt känna personen via nätet var det 20 procent av tjejerna som svarade att de har träffat en person och 32 procent av tjejerna som har träffat 2-5 personer. 36 procent av de tjejer som svarade på frågan hade aldrig träffat någon IRL som de lärt känna via internet. Av killarna hade 27,5 procent träffat 2-5 personer och 15 procent hade träffat 10 eller fler personer IRL som de lärt känna via nätet. 42,5 procent av de killar som hade svarat på frågan hade inte träffat någon. I studien "Unga, sex och internet" (Svedin & Priebe, 2009) som riktade sig mot ungdomar i årskurs 3 på gymnasiet visade det sig att 57 procent hade träffat någon IRL som de lärt känna via internet. I vår studie var det 61,1 procent av de som har svarat på frågan, som hade träffat minst en person IRL efter att ha lärt känna denne via internet. I båda studierna är det alltså mer än hälften som någon gång gjort det.

Tabell 4. Beskrivande statistik över hur många de träffat IRL efter att ha lärt känna personen på nätet

	Ja, en person	Ja, 2-5 personer	Ja, 6-9 personer	Ja, 10 eller fler	Nej	Total
Tjej	20,2%	32,6%	5,6%	5,6%	36,0%	100%
Kille	5,0%	27,5%	10%	15%	42,5%	100%
Annat	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Total	15,3%	30,5%	6,9%	8,4%	38%	100%

Fyra personer har valt att inte svara på frågan.

9.1.5 I vilket syfte har respondenterna träffat personer IRL

Tidigare forskning visar att de kvinnor, i större utsträckning än män, letar efter en kärleksrelation än en sexuell relation (Daneback & Månsson 2009). Av de tjejer som svarat på vår fråga kring om de någon gång träffat en person IRL efter att ha lärt känna denne över internet, där syftet var att finna en kärleksrelation, svarade 28,4 procent att de hade gjort det. Jämförelsevis var det 6,9 procent av tjejerna som svarat att de träffat en person IRL där syftet var att finna en sexuell relation. Det verkar alltså finnas en märkbar skillnad bland våra kvinnliga respondenter mellan att ha träffat en person IRL där syftet varit att finna kärlek och att ha träffat en person IRL där syftet vara att finna en sexuell relation. Det skulle kunna vara en indikation på att det även bland våra kvinnliga respondenter är vanligare att använda internet i syfte att finna en kärleksrelation än det är att finna en sexuell relation. Tidigare forskning visar också att en större andel män är benägna att använda sig av internet i syfte att finna en kärleks- eller sexuell relation (Daneback & Månsson 2009). 30 procent av de killar som svarat på frågan om de träffat en person IRL efter att ha lärt känna denne via internet har gjort i det i syfte att finna en kärleksrelation. Motsvarande 25 procent av killarna som har svarat på frågan har träffat en person IRL där syftet varit att finna en sexuell relation. Bland våra manliga respondenter är det mindre skillnad mellan att ha träffat personerna IRL i de olika syftena. Kanske är detta också en indikation på att det är vanligare bland killar att använda sig av internet i syfte att finna kärleks- och/eller sexuella relationer, som vi också nämnt i tidigare delar av resultat och analys.

Tabell 5. Beskrivande statistik över om ungdomarna har träffat någon IRL där syftet har varit en kärleks- eller sexuell relation

	Träffat IRL syfte kärlek			Träffat IRL syfte sex		
	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>	<i>Totalt</i>	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>	<i>Totalt</i>
Tjej	28,4%	71,6%	100%	6,9%	93,1	100%
Kille	30%	70%	100%	25%	75%	100%
Annat	0%	100%	100%	0%	100%	100%
Totalt	28,5%	71,5%	100%	12,1%	87,9%	100%

9.2 Kontaktvägar

Enligt studien "Kärlek och sex på internet" så var det vanligaste sättet att knyta kontakter på internet att använda sig utav specifika dejtingsidor. Som vi kan se i vår tabell nedan så har de flesta svarat att de inte använt sig utav dejtingsidor/-appar, men som vi beskrivit tidigare så är det 37 respondenter i vår undersökning som har träffat någon med intentionen att ha en kärleksrelation. På frågan om anledningen till om man har valt/inte valt att använda sig utav en dejtingsida/-app så uppgav 27 av totalt 85 att de inte hade något intresse utav detta och elva respondenter har svarat att de tyckt att det var en kul grej att göra det. Månsson et al (2003) beskriver att man på en dejtingsajt kan söka efter personer med liknande intressen för att lättare kunna hitta någon. På de detingsajter/-appar vi har funnit så är åldergränsen 18 år (se exempelvis Badoo.com). Då våra respondenter

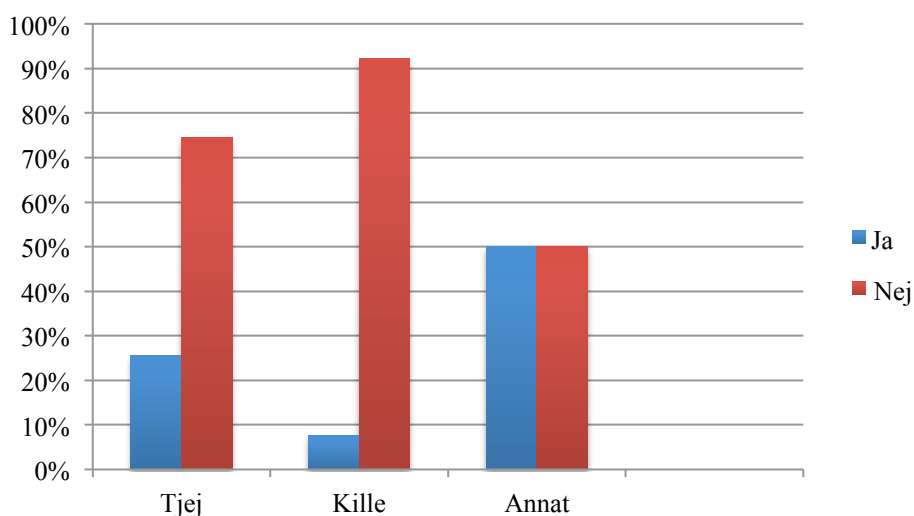
befinner sig i åldersspannet 17 till 19 år funderar vi på om anledningen till att de inte använder sig av specifika dejtingsidor/-appar kan ha att göra med att de inte är välkomna på dessa sidor, alternativt precis har börjat få tillgång till dem.

"Känns desperat"

"För att det inte behövs när Facebook existerar."

Ovanstående citat är exempel på vad respondenterna svarat på följdfrågan om varför de inte valt använt sig av dejtingsajter/-appar.

Figur 3. Beskrivande statistik över om respondenterna har använt sig utav dejtingsajter/-appar det senaste året oavsett syfte, jämfört mellan könen

9.2.1 Vem har tagit kontakt?

Skillnaderna mellan att själv ha kontaktat någon på internet för att dejta eller ha sex IRL och att ha blivit kontaktad av någon annan är förhållandevis stor (se tabell 6). Tio av våra respondenter har kontaktat andra över internet i syfte att dejta och 15 personer har svarat att de har kontaktat andra för att ha sex IRL. Dock har 67 respondenter blivit kontaktade av andra i syfte att dejta, respektive 51 personer där syftet har varit att ha sex IRL. Hos fem av våra respondenter fanns det en tydlig uppgivenhet i att ha blivit kontaktad av någon annan i syfte att ha sex IRL. En av respondenterna uttryckte det så här:

"För många! hatar det."

I Ungdomsstyrelsens (2010) studie beskrev en del av ungdomarna det som väldigt tröttsamt och vanligt förekommande att bli kontaktad i sexuella syften, medan andra uttryckte det som att det inte var så vanligt. Bland våra respondenter så var det rent procentuellt vanligare att tjejer blev kontaktade av andra i syfte att dejta (59,6 procent), till skillnad från killarna (54,1 procent). Att ha blivit kontaktad av en annan över internet i syfte att ha sex var även det vanligare bland tjejer (46,1 procent) jämfört med killarna (41 procent). Det stämmer väl överens med den tidigare forskning som vi har funnit, exempelvis Ungdomsstyrelsen (2010). Enligt Tikkanen et al (2011) var det även vanligare att män hade letat efter kärlekskontakter och lagt ut eller svarat på sexannonser än antalet kvinnor. Kan det vara anledningen till att fler kvinnor har blivit kontaktade än män?

Tabell 6. Beskrivande statistik över hur ofta respondenterna har kontaktat/blivit kontaktade över internet i olika syften

	1-5 ggr	5-15 ggr	15 eller fler	Många ggr/hela tiden	Alldeles för många gånger	Totalt
Du kontaktat andra för att dejta	90%	10%				100%
Annan kontaktat dig för att dejta	50,7%	25,4%	6%	17,9%		100%
Du kontaktat annan för att ha sex IRL	53,3%	6,7%		33,3%	6,7%	100%
Annan kontaktat dig för att ha sex IRL	52,9%	17,6%	5,9%	13,7%	9,8%	100%

9.3 Möjligheter och risker

Nedan kommer vi att redogöra för de eventuella möjligheter och risker som respondenterna ser med att söka relationer på internet samt vad som framkommit i tidigare forskning.

9.3.1 För- och nackdelar med att söka en kärleksrelation på internet

På frågan kring om det finns några fördelar respektive nackdelar med att söka kärleksrelationer på internet har vi valt att göra jämförelser mellan de båda skolorna. Detta för att se om de tänkte annorlunda kring de olika frågorna och vilka dessa då kunde vara. Det är fler totalt som har fyllt i att det finns nackdelar (129 personer) än de som har fyllt i att det finns fördelar (124 personer). På skola 1 var det fler av de svarande (59,5 procent) som inte såg några fördelar med söka kärleksrelationer på internet, medan det på skola 2 var fler av de svarande (72,4 procent) som såg fördelar med just detta. Enligt respondenterna på skola 1 var det 55,3 procent av de svarande som såg nackdelar med att söka kärleksrelation på internet medan det på skola 2 var 92,3 procent av de svarande som tyckte likadant.

"För blyga personer. För personer som inte träffar "rätt" människor i verkligheten."

Ovanstående är ett citat som en av respondenterna uttryckte på frågan om vilka fördelar det fanns med att få kontakt med någon via internet i syfte att ha en kärleksrelation. Citatet är ett exempel som visar ett av de teman vi fann bland respondenternas svar på frågan. Andra teman var att utbudet är större, att det är lätt att hitta likasinnade, att internet innebär nya möjligheter att träffa någon samt att det är lätt att få kontakt. Även enligt tidigare forskning så såg man det som något positivt med att även de som normalt inte vågar ta kontakt med andra, faktiskt vågar göra detta när de sitter framför en datorskärm eller sitter vid sina mobiltelefoner (Ungdomsstyrelsen 2010).

I vår studie fanns det även personer som hade skrivit ner andra fördelar, men dessa gick inte att få in under ett specifikt tema. De flesta hade svarat att det innebar nya möjligheter (21,3 procent). 60 respondenter valde att inte skriva ner några fördelar.

Tabell 7. Jämförelse mellan skolorna och för- och nackdelar att söka efter en kärleksrelation på internet

Fördelar kärlek				Nackdelar kärlek			
	Ja	Nej	Totalt		Ja	Nej	Totalt
Skola 1	15 40,5%	22 59,5%	37 100%	Skola 1	21 55,3%	17 44,7%	38 100%
Skola 2	63 72,4%	24 27,6%	87 100%	Skola 2	84 92,3%	7 7,7%	91 100%
Totalt	78 62,9%	46 37,1%	124 100%	Totalt	105 81,4%	24 18,6%	129 100%

"Man kan aldrig vara helt säker på vem det är."

Citatet är ett exempel på vad en stor del av respondenterna uttryckte på frågan om vilka nackdelar de ansåg finns med att få kontakt med någon via internet i syfte att ha en kärleksrelation. Av 100 respondenter så svarade de flesta, 44 procent, att nackdelen med att söka en kärleksrelation över internet var att personen kunde utge sig för att vara någon annan alternativt att man inte vet vem personen är. Något som vi såg i vår studie och som även nämns i Ungdomsstyrelsens rapport (2010) var att det fanns en risk att bli utnyttjad av personen man har fått kontakt med.

9.3.2 För- och nackdelar med att söka en sexuell relation på internet

På skola 1 var det 23,7 procent som ansåg att det fanns fördelar med att finna en sexuell relation över internet. På skola 2 var det istället 56 procent, vilket innebär att det på den här skolan var förhållandevis jämna resultat mellan att det fanns fördelar, respektive inte fanns några fördelar. Däremot var resultaten förhållandevis jämna på skola 1 om det fanns nackdelar med att finna en sexpartner på internet; 40,5 procent svarade jakande, medan 59,5 procent svarade nekande. På skola 2 var det däremot stor skillnad där 89,5 procent svarade att det fanns nackdelar, medan 10,5 procent svarade att det inte fanns några (se tabell 8).

"Man vet att båda är ute efter en sak"

Citatet ovan är vad en av respondenterna svarat på frågan vilka fördelar de ser med att få kontakt med någon via internet i syfte att ha en sexuell relation. Andra teman vi har sett bland svaren på frågan är i stort sett samma som för att söka en kärleksrelation över internet. Den största fördelen var att kunna finna likasinnade med 26 procent. Till skillnad från fördelar med kärleksrelation så var det bara två stycken (4,3 procent) av 46 som svarade att det kan vara bra för blyga personer att använda sig av internet i syfte att finna någon att ha en sexuell relation med IRL.

Enligt Daneback & Månsson (2009) så öppnar internet upp för att kunna prata om vad man tycker om innan man träffas och även i deras studie var en av fördelarna att det är lättare att finna likasinnade. Dock skiljer sig resultaten åt från vår studie och deras när det handlar om att blyghet är en av fördelarna med att på internet söka en sexuell relation där man träffas IRL. Som vi skrivit ovan var det endast 4,3 procent som angav detta, medan det i Daneback & Månssons (2009) studie var många som hade angett att det var ett bra sätt att söka efter en sexuell partner på internet för att träffas IRL om man var blyg. Vårt underlag i den här frågan var dock för liten för att dra några längre slutsatser av detta, endast 46 svarade på frågan om vilka fördelar det kunde finnas med att använda internet i syfte att finna en sexuell relation. I tidigare studier (Daneback & Månsson 2009) har män uppgett att det är lättare att hitta en partner via internet för sexuellt umgänge och att det även var lättare att uttrycka sig på internet.

"Man har ingen relation med personen så man vet inte vem han/hon är."

På frågan om vilka nackdelar det kan finnas med att söka på internet efter någon i syfte att ha sex IRL svarade 31,3 procent av 80 respondenter att personen kunde vara någon annan än den utgett sig för att vara alternativt att man vet inte vem personen är, som citatet illustrerar. 25 procent svarade att man kan bli lurad/råka illa ut, vilket även stämmer överens med de resultat som studien "Jag syns jag finns" har fått fram där ungdomarna uppgett att det finns en rädsla för att man kan bli utnyttjad om man träffar någon IRL efter att ha fått kontakt över internet. Tre personer i vår undersökning svarade att en nackdel med att söka en sexuell relation via internet var att man kan bli smittad av sjukdomar. Kan det vara så att ungdomarna känner sig tryggare med att en person de känner sedan innan inte bär på en könssjukdom och att de anser att risken då ökar om de är tillsammans med någon som de inte känner sedan tidigare? Enligt Christianson, Johansson, Emmelin & Westman (2003) så finns det en föreställning om just detta. Generellt så känner sig personer tryggare med att någon de känner *inte* bär på någon könssjukdom och att risken att smittas i stort sett är obefintlig, till skillnad mot när man träffar en person IRL som man inte har sett tidigare där risken anses som relativt hög (*ibid.*). Fyra personer av våra respondenter skriver att man kan råka ut för farliga personer (pedofiler, mördare, med mera) och ytterligare fyra svarar att man kan få kontakt med obehagliga typer. Daneback & Månsson (2009) skriver dock att det var flera ungdomar i deras studie som uppgett att de hade vänner som blivit utnyttjade, och till och med våldtagna, då de träffat en person IRL efter att ha fått kontakt via internet.

Tabell 8. Jämförelse mellan skolorna och för- och nackdelar att söka efter en sexuell relation på internet

Fördelar sex				Nackdelar sex			
	Ja	Nej	Totalt		Ja	Nej	Totalt
Skola 1	9 23,7%	29 76,3%	38 100%	Skola 1	15 40,5%	22 59,5%	37 100%
Skola 2	47 56%	37 44%	84 100%	Skola 2	77 89,5%	9 10,5%	86 100%
Totalt	56 45,9%	66 54,1%	122 100%	Totalt	92 74,8%	31 25,2%	123 100%

9.3.3 Tillit

Då våra respondenter svarat att det finns både för- och nackdelar med att söka kärleks- och/eller sexuella relationer på internet samt att vi fick relativt höga siffror på att det kan vara så att den andra är någon annan än hen utgett sig för att vara, valde vi även att ta med resultatet på om de upplever att de kan lita på personerna de får kontakt med över internet.

På frågan om ungdomarna upplevde att de har kunnat lita på människor de fått kontakt med på internet skiljde sig resultaten inte så mycket åt, vare sig mellan de jakande och nekande svaren samt mellan de båda skolorna. Dock får vi ställa detta i relation till att 125 av de som svarade på frågan om de ansåg att det fanns några risker med att träffa någon på internet så ansåg 103 personer (82,4 procent) att det finns risker med detta, och den största risken ansågs vara att personen kan vara någon annan än hen utgett sig för att vara och att man inte vet vem personen är (48,4 procent). Den näst största risken tyckte respondenterna var att man kan bli lurad och råka illa ut (20,4 procent). Andra teman vi såg var exempelvis risken för att bli uthängd/bli utsatt för näthat samt risken att råka ut för farliga personer såsom pedofiler, mördare, med mera.

Tabell 9. Beskrivande statistik om de kunnat lita på människor de fått kontakt med

	Ja	Nej	Totalt
Skola 1	22 59,5%	15 40,5%	37 100%
Skola 2	40 53,3%	35 46,7%	75 100%
Totalt	62 55,4%	50 44,6%	112 100%

9.3.4 Att kolla upp personen

Våra respondenter fick frågan om de försöker kolla upp personen de har fått kontakt med, vilket 73,4 procent svarade att de gjorde. 63,2 procent på skola 1 och 78,9 procent på skola 2 har svarat ja på frågan. Nedan (se tabell 10) ser vi resultatet som visar när våra respondenter kollar upp personen ifråga.

På frågan hur respondenterna kollar upp en person de har fått kontakt med på internet svarar 33,8 procent att de gör det på Facebook. De teman vi har sett utöver Facebook är sociala medier, Google, söka på namn och telefonnummer och vänner. 33,8 procent svarade att de kollar upp en person på flera ställen utav de vi har nämnt. Att försöka kolla upp någon på Facebook är vanligt förekommande enligt tidigare forskning och just Facebook är en indikator på att en person faktiskt existerar i verkligheten (Ungdomsstyrelsen 2010). Information, bilder och eventuellt gemensamma vänner kan även ge en uppfattning om personen är den som hen utger sig för att vara. Har personen varken många bilder eller vänner så ser man det som en varningssignal (*ibid.*). Av 128 svarande så har fem uppgett att den de har träffat IRL, efter att ha lärt känna personen via internet, har varit en annan än hen utgett sig för att vara, vilket motsvarar 3,9 procent.

Tabell 10. Beskrivande statistik över när ungdomarna väljer att kolla upp personen som de har fått kontakt med via internet för respektive kön

	Tjej	Kille	Annat	Totalt
Så snart som möjligt	51,7%	13%	0%	40,2%
Bara när vi skall träffas IRL	6,9%	17,4%	0%	9,8%
Beror på personen jag har kontakt med	41,4%	69,6%	100%	50%
Totalt	100%	100%	100%	100%

9.3.5 Värderingsfrågor

Nedan visas resultatet av några av de påståenden där respondenterna fick kryssa i på en skala mellan ”stämmer helt” till ”kan inte ta ställning/vet ej”.

Tabell 11.

Påstående	Stämmer helt	Stämmer delvis	Stämmer inte	Kan inte ta ställning/vet ej
Internet är ett bra sätt att träffa en kärlekspartner.	10 7,9%	73 57,5%	17 13,4%	27 21,3%
Internet är ett bra sätt att träffa en sexpartner.	15 11,7%	48 37,5%	30 23,4%	35 27,3%
Jag kan lättare hitta personer via internet som är intresserade av samma sak som jag.	33 25,8%	65 50,8%	14 10,9%	16 12,5%
Det är lättare att ta kontakt med nya personer via internet än IRL.	23 18%	56 43,8%	34 26,6%	15 11,7%
Jag pratar oftast med personer jag redan känner via internet, än med personer jag inte känner.	74 56,9%	31 23,8%	19 14,6%	6 4,6%
Det spelar inte någon roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en kärleksrelation.	37 28,5%	22 16,9%	47 36,2%	24 18,5%
Det spelar inte någon roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en sexuell relation.	20 15,4%	25 19,2%	52 40%	33 25,4%
Det är pinsamt att berätta för kompisarna att jag har träffat min kärlekspartner via internet.	10 7,7%	21 16,2%	51 39,2%	48 36,9%
Det är pinsamt att berätta för kompisarna att jag har träffat en sexpartner via internet.	13 10,2%	12 9,4%	39 30,7%	63 49,6%
Media framställer oftare de risker som finns med att knyta kontakter på internet, än de möjligheter som det ger.	35 27,6%	56 44,1%	13 10,2%	23 18,1%

10 Teoretisk diskussion

Nedan förs en diskussion kring studiens resultat utifrån två teoretiska anknytningar. Vi har också valt att ta in ett par exempel av de svar vi fått från våra värderingsfrågor för att tydliggöra respondenternas inställning till olika frågor och på ett bra sätt kunna förankra teori med empiri.

10.1 Sexuella script

Genom att se till studiens resultat går det att se på respondenternas svar ur en teoretisk synvinkel. När respondenterna svarat på enkäten har de suttit själva och frågorna var riktade mot den enskildes subjektiva bild av frågornas innebörd. Men deras förhållningssätt påverkas från flera olika håll. Det är genom mellanmänniska relationer som de interpersonella scripten bildas, där individen aktivt är med och formar accepterade beteenden tillsammans med personerna i sin omgivning. Samtidigt får ungdomarna själva ta ställning till om det är något som de vill använda sig av och detta är den enskildes subjektiva upplevelse, de intrapsykiska scripten. De påverkas även av hur samhället i stort ser på användandet av internet för dessa syften vilket är de kulturella scripten (Simon & Gagnon 1984). Till stor del tolkar vi det som att respondenterna förhåller sig till den kultur som råder och hur socialt accepterat det är i kompisgruppen att använda internet i syfte att finna en kärleksrelation eller en sexuell relation. Framför allt att de gör det i en tid i livet då kompisarna betyder väldigt mycket i skapandet och utformningen av ungdomarnas identitet (Frisén 2006).

Inom spektrat för vad som är socialt accepterat ingår flera delar av vår studie. Några exempel är användandet av specifika dejtingsidor/-appar för att finna en potentiell partner, hur många personer respondenterna valt att träffa IRL, huruvida de väljer att publicera och skicka olika typer av bilder samt för- och av nackdelar med att använda internet i syfte att finna kärleks- och sexuella relationer. Scripten går inte att särskilja helt och hållet eftersom de är beroende av varandra. De intrapsykiska scripten är beroende av de intrapersonella scripten som i sin tur påverkas av de kulturella scripten. Trots det faktum att de är beroende av varandra lägger individen en slutgiltig och personlig prägel på sitt förhållningssätt genom de intrapsykiska scripten som innefattar exempelvis vad individen attraheras av. Det skulle därför kunna vara en konflikt mellan det intrapsykiska scriptet och de andra scripten för den enskilda individen i olika frågor. Även om respondenterna tycker att det är viktigt att tänka samma som kompisarna skulle det kunna vara så att de ändå ställer sig annorlunda till vissa saker, vilket i sin tur skulle kunna ligga till grund för att det är en viss spridning mellan resultaten i vissa frågor.

Vi upptäckte att det skiljde sig åt en del mellan studiens resultat och de resultat som framkommit i tidigare forskning. De flesta studier som finns beskrivna under tidigare forskning har ett åldersspann som är mellan 20 till 25 år. Respondenterna i studien går i årskurs tre på gymnasiet vilket innebär ett åldersspann på 17 till 19 år. Det skulle kunna vara så att internet är en mer vedertagen mötesplats för att finna kärleks- och sexuella relationer för personer som är äldre och att det är därför vårt resultat skiljer sig ifrån tidigare forskning vars urvalsgrupp har ett bredare åldersspann. Eftersom de sexuella scripten är bundna till det sammanhang som individen befinner sig i skiljer de sig också åt beroende på vilken ålder denne har, vilket skulle kunna vara en möjlig förklaring till de olika resultaten. Det är

också intressant att se hur de olika dejtingsajterna har en åldersgräns på 18 år för att kunna registrera sig och skapa en profil. Vi tolkar det som att det är en tydlig bild av de kulturella scripten kopplat till användning av dejtingsajter. Samhällets normer anser att det först vid myndig ålder är accepterat att söka en kärlekspartner eller sexuell partner på dessa typer av internetforum. Det faktum att det finns så tydliga regler tänker vi har en stark påverkan på både de interpersonella och intrapsykiska scripten. Det är en typ av styrning som vi tänker har större inverkan på ungdomarna än vad kompisarna tycker.

Resultatet visar dessutom en nämnvärd skillnad mellan de olika skolorna i de fyra frågor som berörde fördelar och nackdelar med att få kontakt med någon via internet i syfte att ha en kärleksrelation eller en sexuell relation. Skola 1 hade en jämn fördelning mellan jakande och nekande svar på tre av fyra frågor medan skola 2 bara hade en jämn fördelning av jakande och nekande svar på en av fyra frågor. På de andra tre frågorna kunde vi se en tydlig majoritet åt ett visst håll. Det skulle kunna bero på att det finns en skillnad i de sexuella scripten skolorna emellan. Det kan också vara så att det är mer accepterat i skola 2 att diskutera och reflektera kring dessa frågor och att de interpersonella scripten är tydligare utformade. Skillnaden skolorna emellan kan vara en indikation på hur de interpersonella scripten utformas olika för olika grupper även inom samma åldersspann och att det inte bara beror på vilken ålder individerna har.

Genom att titta på respondenternas svar på våra värderingsfrågor (se tabell 11), kan vi se att 57,5 procent har svarat att det delvis stämmer att internet är ett bra sätt att hitta en kärlekspartner och 13,4 procent har svarat att det inte stämmer. Det var 37,5 procent som svarade att det delvis stämmer att internet är ett bra sätt att träffa en sexpartner och 43,4 procent som svarade att det inte stämmer. Respondenternas värderingar på våra påståenden (se tabell 11) skulle vi kunna se som ett tecken på att de är med och formar de förväntningar och beteenden som de själva skall förhålla sig till rörande internet som forum för att finna kärleks- och/eller sexuella relationer. I föregående kapitel visar både tidigare forskning och studien att det är vanligare att killar använder sig av internet i syfte att finna kärleksrelationer och sexuella relationer. Vi tänker att de sexuella scripten också kan se olika ut beroende på vilket kön en individ har, precis som att samhället är fullt av föreställningar och normer kring genus. Det kan vara så att samhällets normer och de kulturella scripten är mer tillåtande kring att killar använder internet i syfte att finna kärleksrelationer och sexuella relationer. Men det skulle också kunna vara så att de interpersonella och/eller intrapsykiska scripten skiljer sig åt mellan respondenterna som identifierar sig som killar och respondenterna som identifierar sig som tjejer och som medverkat i studien.

10.2 Triple-A-engine

Resultatet visar att en stor del av respondenterna väljer att använda internet i syfte att skapa nya relationer. Att internet används i syften att skapa nya kontakter kan bero på att det finns en *tillgänglighet*. Mobiltelefoner, surfplattor och datorer gör att vi har ständig tillgång till internet (Cooper 1998). Som vi tidigare nämnt är sociala medier, som till exempel Facebook, en stor del av den kommunikation som sker ungdomar och unga vuxna emellan (Findahl 2014). Det finns möjlighet att ha tillgång till sociala medier dygnet runt och det finns också en möjlighet att knyta nya kontakter genom sociala medier.

Resultatet visar också att hälften av respondenterna har valt att träffa personer IRL som de lärt känna via internet. Det skulle kunna vara så att våra respondenter istället lär känna personer via internet och träffar dessa IRL i mer vänskapliga syften. Som vi tidigare nämnt är vänskapsrelationer någonting vi valt att bortse från, då våra frågeställningar inte berör den typen av relation. Därför fanns det inte heller något svarsalternativ i enkäten där respondenterna kunde fylla i att de träffat någon IRL i syfte att finna en vänskapsrelation. En annan vinkel skulle kunna vara att våra frågor i enkäten är inriktade på att respondenterna har använt sig av internet med ett specifikt syfte i åtanke. Det skulle kunna vara så att respondenterna istället knyter kontakter förutsättningslöst. Troligtvis finns det en *godtagbarhet* bland många av respondenterna som gör att det är accepterat att använda internet för att träffa andra människor och för att dejta (King 1999).

För att påvisa vilken grad av *godtagbarhet* respondenterna har, visar vi resultatet av ett par värderingsfrågor (se tabell 11). 28,5 procent av de som har svarat på påståendet "Det spelar inte någon roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en kärleksrelation" (se tabell 11), har svarat att det stämmer helt. 16,9 procent svarade att det stämmer delvis och 36,2 procent har svarat att det inte stämmer. Vid påståendet "Det spelar ingen roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en sexuell relation" svarade 40 procent att det inte stämmer. Det är alltså en större andel som har svarat att påståendet kring en sexuell relation inte stämmer. Detta går också i linje med resultatet i tabell 5 där det visade sig att 6,9 procent av tjejerna som svarat på frågan om de träffat en person IRL i syfte att ha sex svarade jakande och 93,1 procent svarade nekande. Av killarna som svarade på frågan svarade 25 procent jakande och 75 procent nekande.

Begreppet *godtagbarhet* tar inte upp att det finns acceptans i förhållande till sexuella relationer över nätet. Däremot lade Tikkanen & Ross (2003) till *närmande* som ett ytterligare begrepp till teorin där de menar att internet kan användas i syfte att närma sig och experimentera kring sin sexualitet på ett säkert sätt, det vill säga att söka, med andra diskutera och eventuellt dela med sig av sex över internet. Vi tolkar det som att det möjligtvis är mer accepterat bland våra respondenter att använda internet för att söka efter en kärleksrelation än vad det är att söka efter sexuell relation. Däremot anser vi att inte heller begreppet *närmande* belyser om det finns en acceptans i att söka sexuella kontakter via internet. Som vi nämnde i studiens inledning har media varit med och lyft fram en negativ bild av att söka sexuella relationer via internet (Daneback 2009). Det kan alltså vara så att samhällets normer har en påverkan på internet som forum för sexuella kontakter vilket tar oss tillbaka till de kulturella scripten som vi nämnde tidigare. Däremot går det att se på begreppet *närmande* i förhållande till de fördelar som respondenterna såg med att använda internet för att finna sexuella relationer. Exempelvis beskrev de respondenter som såg fördelar med det att det var ett bra sätt att hitta likasinnade, att komma i kontakt med personer som har samma sexuella preferenser.

Begreppet *anonymitet* som Cooper (1998) beskriver har en positiv påverkan på individens sexualitet eftersom att det ger en möjlighet att öppet diskutera

fantasier, har vi valt att se på två sätt i förhållande till våra resultat. Flera respondenter uttrycker att det finns fördelar med internet som forum för att finna relationer för de som är blyga. Där kommer också anonymiteten in vilket kan underlätta sökandet. Många av respondenterna uttryckte också att nackdelen med internet som forum för att finna och skapa relationer var att de inte kunde veta vem personen är, att den var någon annan än denne utgett sig för att vara samt att det kanske till och med var en farlig person på andra sidan. Även Cooper & McLoughlin (2001) tar upp detta som en baksida, att det går att gömma sig bakom anonymiteten.

11 Sammanfattning

Vi kommer i följande kapitel summera studien som helhet, gå tillbaka till syftet och frågeställningarna för att tydliggöra för de resultat som studien genererat samt föra en reflekterande diskussion kring analys- och resultatkapitlet. Syftet med vår studie var att undersöka vad respondenterna har för erfarenheter av kärlekskontakter och sexuella kontakter där internet agerat som mötesplats. Även här kommer uppdelningen göras efter våra tre teman som är förekomst, kontaktvägar, möjligheter och risker.

11.1 Förekomst

Under förekomst besvaras vår första frågeställning som var hur vanligt förekommande det var bland respondenterna att söka efter kärleksrelationer och/eller sexuella relationer på internet.

Resultatet i forskningsstudien visar att det finns vissa likheter med tidigare forskning. Internet ger ett brett utbud av potentiella kärleks- och/eller sexpartners där det är lättare att hitta någon som är intresserad av samma sak som en själv. Resultatet visar att det är 17 tjejer (19,1 procent) och 12 killar (30 procent) som har använt sig av internet för att finna en kärleks- och/eller sexuell relation under det senaste året. Totalt 28,5 procent (sammanlagt 37 personer) har någon gång träffat en person IRL, efter att ha lärt känna denne via internet, i syfte att dejta, och totalt 12,1 procent (sammanlagt 15 personer) har någon gång träffat en person IRL som de har lärt känna via internet, i syfte att ha sex.

Det som kan påverka hur ungdomarna ställer sig till att använda sig av internet i syfte att finna kärlekskontakter och sexuella kontakter är delvis hur accepterat det är bland kompisarna. Det kan också vara så att sexuella scripten ser olika ut för killar och tjejer som deltagit i vår studie och att det kan vara mer accepterat bland killarna att använda sig av internet i dessa syften. Generellt så finns det en godtagbarhet bland respondenterna att använda internet som mötesplats.

11.2 Kontaktvägar

Under kontaktvägar besvaras vår andra frågeställning som var vilka kontaktvägar respondenterna använder för att hitta kärleksrelationer och/eller sexuella relationer på internet.

Till skillnad från andra studier så har respondenterna inte använt specifika dejtingsidor/-appar i sökandet efter kärleks- eller sexuella relationer i så stor utsträckning. Undersökningen visar att respondenterna framför allt använder sig av sociala medier, såsom Facebook, Instagram eller Tinder när de hittar kärleksrelationer och/eller sexuella relationer på internet. 74,9 procent svarade att de inte har använt sig av någon dejtingsajt/-app under det senaste året och de som hade gjort det, där svarade flera att det hade varit en kul grej. Vi hade en föreställning innan studiens start om att det skulle vara vanligare att respondenterna använde sig av dejtingsajter än vad det visade sig vara. Efter att vi upptäckte att de flesta dejtingsajter/-appar hade en 18-årsgräns för att kunna bli medlem förstod vi dock att det kunde vara skälet till att få av våra respondenter använt sig av dessa kanaler. Flera av respondenterna hade inte fyllt 18 och vissa hade precis börjat få tillgång till dejting sajterna. Att det finns en 18 års gräns på

dejtingsidorna kan ha med samhällets normer att göra, vilket påverkar ungdomarnas förhållningssätt. Det finns en tillgänglighet till sociala medier så som Facebook, som ungdomarna i studien använder sig av för att hitta kärleksrelationer och sexuella relationer.

11.3 Möjligheter och risker

Under möjligheter och risker besvaras vår tredje frågeställning som var vilka möjligheter respektive risker respondenterna ser med att träffa människor via internet i syfte att ha kärleksrelationer och/eller sexuella relationer.

Av respondenterna så anser 62,9 procent att det finns fördelar med att på internet söka efter en kärleksrelation och som argument svarar de bland annat att utbudet är större och lättare att hitta likasinnade. 81,4 procent anser att det finns nackdelar där flest svarade att personen kan vara någon annan än hen utger sig för att vara alternativt att man inte vet vem personen är. Om det fanns för- respektive nackdelar med att på internet söka efter en sexuell relation svarar 45,9 procent att det finns fördelar respektive 74,8 procent att det finns nackdelar. Precis som fördelarna med att söka efter en kärleksrelation svarar respondenterna att det är lättare att hitta likasinnade när man söker en sexuell relation via internet. Även nackdelarna med att söka en sexuell relation stämmer överens med de svar vi fick på nackdelar med att söka en kärleksrelation. 25 procent av de 80 respondenter som svarade på den här frågan skrev att man kan bli lurad/råka illa ut. Vi frågade även om ungdomarna kände att de kunde lita på de personer som de fick kontakt med på internet. Att resultaten var så jämna mellan "ja" och "nej" förvånade oss. I början av vårt arbete hade vi blivit mer förvånade över att så många hade svarat att de faktiskt upplevde att de kunnat lita på människor de har fått kontakt med via internet. Under arbetets gång och utifrån de svar vi har fått angående hur de kollar upp personen ifråga, vilket vi skriver om nedan, så förvånar det oss snarare mer att det inte är fler som upplever tillit till den andra personen. Det framkom även att ungdomarna har strategier för att kolla upp om personen är den som hen utger sig för att vara genom att söka efter personen på Facebook, Google, gemensamma vänner, med mera. Ungdomarna i vår studie är väldigt medvetna om de risker som finns.

Det kan finnas en viss skillnad i de interpersonella scripten mellan skolorna eftersom att deras syn på fördelar och nackdelar med att söka kärleks- och/eller sexuella relationer skiljde sig åt. Det skulle kunna vara så att de sexuella scripten är olika utformade. Anonymiteten kan enligt respondenterna både vara en fördel för de som är blyga samt en nackdel för att det inte går att vet vem personen man pratar med är och att denne potentiellt kan vara farlig. Utifrån begreppet som vi översatt till närmande där internet förser en möjlighet till sexuellt experimenterande, ansåg respondenterna att internet kunde vara en bra tillgång till att finna personer som kan ha samma eller liknande fantasier.

Vår studie har inkluderat frågor som kan uppfattas vara av känslig karaktär för respondenterna och i de flesta fall hade eleverna inte möjlighet att separeras såpass mycket att det inte fanns någon möjlighet att bordsgrannen kunde se vad de skrev. Det tänker vi kan ha påverkat vårt resultat i den mån att alla kanske inte kände sig bekväma med att svara på frågorna helt sanningsenligt. Men vi har också fått många bra kommentarer från ungdomarna på de öppna frågorna som

har kunnat ge oss en helhetsbild samt genererat bra svar på de frågor som vi ställde oss i studiens begynnelse och som också är studiens frågeställningar.

11.1 Slutsats

19,1 procent av tjejerna och 30 procent av killarna har svarat att de har använt sig av internet för att finna en kärleks- och/eller sexuell relation under det senaste året. 28,5 procent har någon gång träffat en person IRL efter att ha lärt känna denne via internet i syfte att dejta och 12,1 procent har någon gång träffat en person IRL efter att ha lärt känna denne via internet i syfte att ha sex.

Respondenterna använder sig utav sociala medier för att söka efter dessa relationer, och då framför allt Facebook, Instagram eller Tinder. 74,9 procent har svarat att de inte har använt sig utav någon dejtingsajt/-app under det senaste året.

Fördelar med att söka efter en kärleksrelation på internet är framför allt att utbudet är större samt att det är lättare att hitta likasinnade. Nackdelarna enligt respondenterna är att personen kan vara någon annan än hen utgett sig för att vara samt att man inte vet vem personen är.

Enligt respondenterna är fördelarna med att söka efter en sexuell relation på internet framför allt att det är lättare att hitta likasinnade. Nackdelarna anser de vara samma som riskerna med att söka efter en kärleksrelation, men också att man kan råka illa ut eller bli lurad.

12 Fortsatt forskning

Genom tiderna har det alltid funnits ett glapp mellan vuxna och ungdomar vilket är helt naturligt. Ungdomarna bryter sig loss från sina föräldrar och kompisarna blir ännu viktigare. Det är också tillsammans med kompisarna som normer uppstår kring vad som anses accepterat i sökandet efter kärleks- och/eller sexuella relationer. De normer och värderingar och vad som anses vara social accepterat påverkas av hur samhället ser ut i stort. Då samhället förändras hela tiden och även ungdomars sätt att tänka och agera kring vissa saker, behövs fortsatt forskning för att skapa en förståelse för ungdomar och den värld de lever i för att kunna stötta dem när så behövs. Nya generationer föds, andra tekniker uppträder och utvecklandet av communities fortskrider hela tiden vilket gör att kommande studier till och med kan ha samma frågeställningar, men som definitivt kommer få andra svar.

Utifrån studiens resultat anser vi att det också skulle vara intressant att vidare undersöka de skillnader som vi upptäckte mellan skolornas sätt att se på för- och nackdelar med att använda internet i syfte att finna kärleksrelationer eller sexuella relationer. Vad det kan bero på, hur skillnaderna ser ut mellan ungdomar i samhället samt vilka fler skillnader det kan finnas.

13 Referenser

Brottsförebyggande rådet. (2007). *Vuxnas sexuella kontakter med barn via internet - Omfattning, karaktär, åtgärder*. Stockholm: Brå - centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber

Carlberg, G. (1994). *Dynamisk utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur

Christianson, M., Johansson, E., Emmelin, M. & Westman, G. (2003). One-night stands – risky trips between lust and trust: Qualitative interviews with Chlamydia thracomatis infected youth in North Sweden. *Scandinavian Journal of Public Health*, 31 (nr 1), s. 44-50.

Cooper, A. (1998). Sexuality and the Internet: Surfing into the New Millenium. *Cyberpsychology & Behaviour*, 1, (nr 2), s. 187-193.

Cooper, A. & McLoughlin, I.P. (2001). What clinicians need to know about internet sexuality. *Sexual and Relationship Therapy*, 16 (nr 4), s. 321-337. doi: 10.1080/14681990126947

Daneback, K. & Månsson, S-A. (2009). Kärlek och sexualitet på internet. I Ungdomsstyrelsen, *Se mig - unga om sex och internet* (s. 182-238). Stockholm: Ungdomsstyrelsen

Daneback, K. (2012). Kärlek och sexualitet på internet - nya samspelsmönster i den flytande moderniteten. I L. Planting & S-A. Månsson (red.), *Sexualitetsstudier* (143-159). Malmö: Liber

Ds 2007:13. *Vuxnas kontakter med barn i sexuella syften*. Stockholm: Justitiedepartementet.

Erling, A. (2001). Identitet, kropp och sexualitet. I P. Hwang & A. Erling (red). *Ungdomspsykologi. Utveckling och livsvillkor* (s. 89-106). Stockholm: Natur och Kultur

Faktatexter. (2011). "Vad betyder IRL?" (elektronisk), *Faktatexter - Fakta, text och artikeldatabas på nätet* < <http://faktatexter.se/vad-betyder-irl> > (2014-10-26).

Findahl, O. (2014). *Svenskarna och internet 2014*. Stockholm: .SE (Stiftelsen för internetstruktur)

Forsberg, M. (2006). *Ungdomar och sexualitet. En forskningsöversikt år 2005*. Statens folkhälsoinstitut

Frisén, A. (2006). Kropp, utseende och sexualitet. I A. Frisé & P. Hwang (red.), *Ungdomar och identitet* (s. 19-39). Stockholm: Natur och Kultur

- Gisselmann, M., Hemström, Ö. & Toivanen, S. (2012). Kön, genus och skillnader i hälsa. I M. Rostila & S. Toivanen (Red.), *Den orättvisa hälsan, om socioekonomiska skillnader i hälsa och livslängd* (s. 62-79). Stockholm: Liber AB
- Greasley, P. (2008). *Quantitative data analysis using SPSS: An introduction for health and social studies*. Berkshire: McGraw-Hill Education
- Gärddedal, M. & Nathorst-Böös, H. (2009). Internet utanför heteronormen. I Ungdomsstyrelsen, *Se mig - unga om sex och internet* (s. 238-292). Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Hadenius, S., Weibull, L., & Wadbring, I. (2011). *Massmedier - Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Häggström-Nordin, E. (2009). Ungdomars sexualvanor. I C. Magnusson & E. Häggström-Nordin (red.), *Ungdomar, sexualitet och relationer* (s. 51-66). Lund: Studentlitteratur
- King, S.A. (1999). Internet gambling and pornography: Illustrative examples of the psychological consequences of communication anarchy. *CyberPsychology & Behaviour*, 2 (nr 3), s. 175-193.
- Larsson, S. (2005). Teori, metod och empiri. I S. Larsson, J. Lilja & K. Mannheimer (Red.), *Forskningsmetoder i socialt arbete* (s.19-37). Malmö: Studentlitteratur.
- Match.com. "Match.com - Det börjar med ett klick" (elektronisk), *Dejta med Match.com* <<http://se.match.com/misc/proof.php>> (2014-10-20).
- Nationalencyklopedin. (2014). "Kontakt med barn i sexuellt syfte" (elektronisk), *NE* <<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kontakt-med-barn-i-sexuellt-syfte>> (2014-11-17).
- RFSU. (2010). "Sex i tonåren" (elektronisk), *Riksförbundet för sexuell upplysning* <<http://www.rfsu.se/sv/Sex--relationer/Sex-genom-livet/Sex-i-tonaren/>> (2014-11-25).
- Socialstyrelsen. (2009). "Nationell handlingsplan för klamydiaprevention - Med fokus på ungdomar och unga vuxna 2009-2014" (elektronisk), *Socialstyrelsen* <<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2009/2009-126-180>> (2014-10-26)
- Statens medieråd. (2013). *Unga och medier 2012/13. Fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. Stockholm: Statens medieråd.
- Svedin, C.G. & Priebe, G. (2009). Unga, sex och internet. I Ungdomsstyrelsen, *Se mig - unga om sex och internet* (s. 32-148). Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Svenska akademins ordlista. (2015). Sökord: dejt. *Svenska Akademiens Ordlista* <http://www.svenskaakademien.se/svenska_spraket/svenska_akademiens_ordlista/saol_pa_natet/ordlista> (2015-02-16).

Svenska Dagbladet. (2010). Var fjärde relation börjar på nätet (elektronisk), *Svenska Dagbladet* <http://www.svd.se/nyheter/idagsidan/trender/var-fjarde-relation-borjar-pa-natet_4565995.svd> (2014-11-07).

Sveriges Riksdag (2014) ”Brottsbalk (1962:700)” (elektronisk), *Svensk författningssamling* <http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/> (2015-03-10)

Thomassen, M. (2007). *Vetenskap, kunskap och praxis. Introduktion i vetenskapsfilosofi*. Malmö: Gleerup

Tikkanen, R. & Ross, M.W. (2003). Technological Tearoom Trade: Characteristics of Swedish men in visiting internet gay chat rooms. *AIDS Education and Prevention*, 15 (nr 12), s. 122-132

Ungdomsstyrelsen. (2010). *Ungdom och ungdomspolitik - ett svenskt perspektiv*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen. (2012). *Utsatt? Unga, sex och internet*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Vetenskapsrådet (1990) “Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning” (elektronisk), *Vetenskapsrådet* <www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (2015-02-17).

Wagner, K. (2009). *Alexandramannen. Vår tids största nätsexhärva*. E-boksproduktion: Publit

Wikipedia (2014) ”Mobilapplikation” (elektronisk), *Wikipedia, den fria encyklopedin*. <<http://sv.wikipedia.org/wiki/Mobilapplikation>> (2014-12-26)

14 Bilagor

14.1 Informationsbrev

Göteborg 15 oktober 2014

Information om unga och internet som mötesplats

- **en uppsats på kandidatnivå i socialt arbete**

Vi heter Elin Arvidsson och Hanna Bergström och läser termin 6 på socionomprogrammet. Vi har en önskan om att få möjlighet att utföra en enkätundersökning i årskurs 3 på er skola. För att kunna få ett så bra underlag som möjligt för vår studie skulle vi behöva svar från minst sex olika klasser (beroende på storlek).

Syftet med vår studie är att få kunskap kring hur ungdomar använder sig utav internet i syfte att hitta en kärleks- och/eller sexuell relation samt hur och om eleverna själva har blivit uppsökta på internet i samma syfte. Vi vill också ta reda på hur ungdomarna ser på möjligheter och eventuella risker med att träffa en partner via internet och hur de hanterar och tänker kring dessa.

Som blivande socionomer ser vi ett behov utav att få kunskap kring ungdomars användande av internet för att öka förståelsen för dagens ungdomar i deras vardag. Enligt den forskning vi har tittat på har vi funnit att det finns en diskrepans mellan vuxnas och ungdomars syn på möjligheter och risker med internet. Det har också påtalats ett behov av att professionella har kunskap om detta för att ungdomarna skall känna sig trygga med att vända sig till vuxna som är yrkesverksamma inom skola, ungdomsmottagningar och andra professioner.

Vår empiri kommer framför allt att bygga på de enkätundersökningar vi vill genomföra på er skola, men även på den forskning som finns i dagsläget kring ämnet. Enkäten bygger på beprövade frågor som använts i tidigare enkäter. Frågorna är av personlig karaktär, men enkäterna är frivilliga och det finns inget i dem som gör det möjligt att anonymisera dessa. Respondenterna har dessutom möjlighet att avbryta sin medverkan utan vidare motiv. Tidsåtgången som vi beräknat för att besvara enkäten är ca 20 minuter. Det kommer finnas möjlighet för er att ta del av den färdiga uppsatsen, om det är av intresse.

Vårt intresse för ämnet grundar sig i att vi under vår verksamhetsförlagda utbildning, vårterminen 2014, valde att ingå i ett projekt som heter "Unga möter

unga”. Projektet var ett samarbete mellan socionomutbildningen och Ungdomsmottagningen i centrum, där vi en dag varannan vecka gick ut i gymnasieklasser i Göteborg och förde diskussioner med eleverna om sex, kärlek och relationer. Vi fick under tre dagar en utbildning i olika lekar och värderingsövningar som vi senare kunde använda som diskussionsunderlag. Vi fick ta del av en mängd intressanta diskussioner som väckte vårt intresse för ungdomars erfarenhet av sex, kärlek och relationer. Ur detta föddes senare en idé om ungdomars sexualitet med internet som mötesplats.

Vi är tacksamma om vi kan få möjlighet att genomföra vår enkätundersökning hos er och ni får gärna kontakta oss för att eventuellt boka in en dag där vi kan komma till er.

För kontakt och ytterligare upplysningar vänligen hör av er till nedanstående ansvariga. Vi kommer att kontakta er via telefon för uppföljning av utskickat informationsbrev.

Hanna Bergström
070-4XXXXXX
XXXXX@gmail.com

Elin Arvidsson
070-8XXXXXX
XXXXX@gmail.com

14.2 Bilaga 2 Enkäten

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för socialt arbete
Information om unga och internet som mötesplats
- en uppsats på kandidatnivå i socialt arbete

Vi heter Elin Arvidsson och Hanna Bergström och läser termin 6 på socionomprogrammet. Hoppas att du vill medverka i vår enkätstudie om unga och internet som mötesplats.

Syftet med vår studie är att få kunskap kring om och hur gymnasieelever i årskurs 3 använder sig av internet i syfte att hitta en kärleks- och/eller sexuell relation samt om och hur eleverna själva har blivit uppsökta på internet i samma syfte. Vi vill också ta reda på hur du ser på möjligheter och eventuella risker med att träffa en partner via internet och hur du tänker kring och hanterar detta.

Frågorna kan uppfattas vara av känslig karaktär. Att fylla i enkäten är frivilligt. Du har även möjlighet att avbryta din medverkan utan anledning. Du som väljer att delta i studien är garanterad full anonymitet. Materialet kommer att försvaras på ett sådant sätt att ingen utomstående kan komma åt det. Tidsåtgången som vi beräknat för att besvara enkäten är ca 20 minuter.

För att resultatet skall bli så bra som möjligt är vi tacksamma för om du svarar så sanningsenligt som möjligt och tar god tid på dig.

Elin Arvidsson och Hanna Bergström

Följande enkät handlar om ungdomar och internet som mötesplats, med fokus på kärleks- och sexuella relationer. Med "sexuell relation" menar vi en relation som enbart handlar om sex som kan ha resulterat i ett engångstillfälle (one-nightstand) eller varat under en längre period/flera tillfällen (knallkompis "KK"). Med "IRL" menar vi "In Real Life", alltså har träffats i verkliga livet/offline.

Instruktioner: Läs noga igenom frågorna och kryssa i det svarsalternativ som du tycker stämmer bäst in på dig. Kryssa bara i ett alternativ. Om du har kryssat i fel, fyll i hela rutan för att sedan kryssa i rätt alternativ.

1. Kön? Kvinna Man Annat

2. Hur gammal är du? _____

3. Vilket gymnasieprogram läser du? _____

4. Vad anser du dig ha för sexuell läggning?

Homosexuell Bisexuell
 Heterosexuell Annat Osäker

5. Har du någon kärleksrelation i dagsläget där ni träffas IRL?

Ja Nej

a. Om ja, hur träffades ni?

6. Har du någon/några sexuella partners (som inte är inom en kärleksrelation) för tillfället där ni träffas IRL? Ja Nej

a. Om ja, hur träffades ni?

Förekomst

7. Hur mycket tid spenderar du online per dag? _____

8. Använder du oftast din mobiltelefon eller dator/surfplatta när du använder internet? Mobiltelefon. Dator/surfplatta.

9. Till vad använder du din mobiltelefon mest?

10. Till vad använder du din dator/surfplatta mest?

11. Har du publicerat bilder på dig själv på internet? Ja. Nej.

12. Har du publicerat bilder på dig själv på internet som du själv uppfattar anspelar på sex? Ja. Nej.

13. Har du skickat bilder på dig själv till andra som du upplever anspelar på sex? Ja. Nej.

14. Har du tagit emot bilder av andra som anspelar på sex? Ja. Nej.

a. Om ja, har dessa bilder föreställt personen/personerna som du har haft kontakt med? Ja. Nej. I vissa fall.

15. Har du under det senaste året använt dig utav internet i syfte att hitta en kärleks- och/eller sexuell relation? Ja Nej

a. Om ja, vilka sidor på internet har du då använt dig utav?

16. Vem är det du oftast väljer att prata med på internet i syfte att hitta en kärleks- och/eller sexuell relation?

- Någon du känner sedan tidigare IRL?
- En ny person du inte känner eller vet vem det är?
- En person du vet vem det är, men inte känner?

17. Har du någon gång haft en kärleksrelation över internet med någon som inte har lett till att ni träffats IRL? Ja Nej

a. Om ja, hur lång tid varade relationen vid senaste tillfället?

18. Har du någon gång haft en sexuell relation över internet med någon som inte har lett till att ni träffats IRL? Ja Nej

a. Om ja, hur lång tid varade relationen vid senaste tillfället?

19. Har du någon gång träffat en person IRL som du har lärt känna via internet?

- Ja, en person. Ja, 2-5 personer.
- Ja, 6-9 personer. Ja, 10 eller fler. Nej.

20. Har du någon gång träffat en person IRL, som du har lärt känna via internet, i syfte att dejta? Ja. Nej.

a. Om ja, vad har detta sedan lett till vid senaste tillfället?

- En dejt. Flera dejter. Ett förhållande.

21. Har du någon gång träffat en person IRL, efter att ha fått kontakt via internet, i syfte att ha sex? Ja. Nej. Om nej, gå vidare till fråga 25.

a. Om ja, senaste gången det hände, vad ledde det till?

- Kort sexuell relation (one-night stand).
 - Sexuell relation vid ett par/några tillfällen.
 - Längre sexuell relation (knull-kompis "KK")
 - Kärleksrelation.
 - Annat
-

22. Hur ofta använder du dig av kondom/slicklapp med de som du har träffat via internet?

- Alltid. Oftast. Ibland. Aldrig.

a. Vem är det i så fall som har tagit initiativ till att använda kondom/slicklapp vid senaste tillfället?

- Du själv. Partnern.

23. Har det hänt att du har tagit initiativ till att använda kondom/slicklapp, men partnern du har träffat via internet sagt att det inte behövs av någon anledning? Ja. Nej.

a. Om ja, har du då gått med på att *inte* använda kondom/slicklapp?

- Ja. Nej.

b. Om ja på fråga (a), vad är det då som har gjort att du har gått med på att inte använda kondom/slicklapp?

24. Har du någon gång bestämt träff med någon via internet i syfte att ha sex för att sedan ångra dig när ni väl har träffats, men ändå genomfört samlaget av en eller annan anledning?

Ja. Nej.

6.4 Om ja, av vilken anledning?

Kontaktvägar

25. Har du någon gång gett ut ditt telefonnummer till någon som du lärt känna över internet? Ja. Nej.

26. Har du någon gång det senaste året använt dig utav dejtingsajter/-appar (som är utformade för att hitta relationer) oavsett syfte med relationen?

Ja. Nej.

a. Varför/varför inte?

27. Har du tagit kontakt med någon på andra sätt på internet i syfte att dejta?

Ja. Nej.

a. Om ja, på vilket sätt?

b. Om ja, hur många gånger?

28. Har någon annan tagit kontakt med dig i syfte att dejta?

Ja. Nej.

a. Om ja, hur många gånger?

29. Har du tagit kontakt med någon annan på internet i syfte att ha sex IRL?

Ja. Nej.

a. Om ja, hur många gånger?

30. Har någon annan tagit kontakt med dig på internet i syfte att ha sex IRL?

Ja. Nej.

a. Om ja, hur många gånger?

31. Har du någon gång fått ett erbjudande av någon annan via internet att ha nätsex?

Ja. Nej.

a. Om ja, hur många gånger?

32. Har du tagit kontakt med någon annan på internet i syfte att ha nätsex?

Ja. Nej.

Möjligheter och risker

33. Hur länge kommunicerade ni via internet vid senaste tillfället innan ni träffades IRL, om syftet var att ha en kärleksrelation IRL?

- Har inte varit med om ovanstående.

34. Hur länge kommunicerade ni via internet vid senaste tillfället innan ni träffades IRL, om syftet var att ha sex IRL?

- Har inte varit med om ovanstående.

35. Ser du några *fördelar* med att få kontakt med någon via internet, oavsett om du har erfarenhet av detta, i syfte att ha en kärleksrelation?

- Ja. Nej.

a. Om ja, vilka?

36. Ser du några *nackdelar* med att få kontakt med någon via internet, oavsett om du har erfarenhet av detta, i syfte att ha en kärleksrelation?

- Ja. Nej.

a. Om ja, vilka?

37. Ser du några *fördelar* med att få kontakt med någon via internet, oavsett om du har erfarenhet av detta, i syfte att ha en sexuell relation?

- Ja. Nej.

a. Om ja, vilka?

38. Ser du några *nackdelar* med att få kontakt med någon via internet, oavsett om du har erfarenhet av detta, i syfte att ha en sexuell relation?

- Ja. Nej.

a. Om ja, vilka?

39. Upplever du att du har kunnat lita på människor som du träffat via internet?

- Ja. Nej.

40. Försöker du på något sätt försöka kolla upp personen som du har fått kontakt med?

- Ja. Nej.

a. Om ja, när sker detta?

- Så snart som möjligt. Bara när vi skall träffas IRL.

Beror på personen jag har kontakt med.

b. Om ja på fråga (40), hur försöker du göra detta? _____

41. Upplever du några risker med att få kontakt med någon via internet?

- Ja. Nej.

a. Om ja, vilka?

42. Har du någon gång träffat en person IRL som du har fått kontakt med via internet, som sedan visade sig vara någon annan än hen utgett sig för att vara? Ja. Nej.
a. Om ja, vad gjorde du då?

-
43. Var någonstans möter du helst personen IRL, som du har träffat via internet om syftet är en kärleksrelation?

 Har ingen erfarenhet av ovanstående.
44. Var någonstans möter du helst personen IRL, som du har träffat via internet om syftet är en sexuell relation?

 Har ingen erfarenhet av ovanstående.
45. Har lärare, skolsköterska eller liknande diskuterat med er om vad man bör tänka på när man surfar på internet? Ja. Nej.
a. Om ja, vad har ni pratat om då?

-
46. Har du och dina vänner diskuterat vad man bör tänka på när man surfar på internet? Ja. Nej
a. Om ja, vad har ni pratat om då?

-
47. Har dina föräldrar/andra nära vuxna diskuterat med dig om vad du bör tänka på när du surfar på internet? Ja. Nej.
a. Om ja, vad har ni prata ni om då?

-
48. Upplever du att dina föräldrar/andra nära vuxna är oroliga för vad du gör på internet? Ja. Nej.
a. Om ja, vad är de oroliga för?

-
49. Upplever du att dina föräldrar/andra nära vuxna är oroliga för vad andra kan göra på internet som kan påverka dig negativt på något sätt? Ja. Nej.
a. Om ja, vad är de oroliga för?

-

På nästa sida (s. 8) finns några värderingsfrågor. Kryssa i det alternativ som stämmer bäst överens. Kryssar du fel så fyll i hela rutan för att sedan kryssa i ”rätt” ruta.

Värderingsfrågor

Påstående	Stämmer helt	Stämmer delvis	Stämmer inte	Kan inte ta ställning/vet ej
Internet är ett bra sätt att träffa en kärlekspartner.				
Internet är ett bra sätt att träffa en sexpartner.				
Jag kan lättare hitta personer via internet som är intresserade av samma sak som jag.				
Det är lättare att ta kontakt med nya personer via internet än IRL.				
Jag pratar oftast med personer jag redan känner via internet, än med personer jag inte känner.				
Det spelar inte någon roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en kärleksrelation.				
Det spelar inte någon roll för mig om jag träffar någon via internet eller om jag gör det via vänner/ute/etcetera om jag söker en sexuell relation.				
Det är pinsamt att berätta för kompisarna att jag har träffat min kärlekspartner via internet.				

Tack för din medverkan!

Elin och Hanna